HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

6 februarie 2014*

„Concurență — Înțelegeri — Piețele stabilizatorilor termici din staniu și stabilizatorilor termici ESBO/esteri — Decizie de constatare a două încălcări ale articolului 81 CE și articolului 53 din Acordul privind SEE — Întreprindere de consultanță care nu își desfășoară activitatea pe piețele relevante — Amenzi — Cerere de anulare — Noțiunea de întreprindere — Principiul legalității incriminării și a pedepselor — Durata încălcării — Prescripție — Durata procedurii administrative — Termen rezonabil — Dreptul la apărare — Informare tardivă cu privire la procedura de investigare — Plafon de 10 % din cifra de afaceri — Sancționarea a două încălcări într-o singură decizie — Noțiunea de încălcare unică — Cerere de modificare — Cuantumul amenzilor — Durata încălcărilor — Durata procedurii administrative — Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor — Valoarea vânzărilor — Amendă simbolică — Competențe de fond”

În cauza T-27/10,

AC-Treuhand AG, cu sediul în Zurich (Elveția), reprezentată de C. Steinle și de I. Bodenstein, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de F. Ronkes Agerbeek și de R. Sauer, în calitate de agenți, asistați de A. Böhlke, avocat,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2009) 8682 final a Comisiei din 11 noiembrie 2009 privind o procedură în temeiul articolului 81 CE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38.589 – Stabilizatori termici) sau, cu titlu subsidiar, o cerere de reducere a cuantumului amenzilor aplicate,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul O. Czúcz, președinte, doamna I. Labucka (raportor) și domnul D. Gratsias, judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 18 septembrie 2012,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Prezenta cauză se referă la Decizia C(2009) 8682 final a Comisiei din 11 noiembrie 2009 privind o procedură în temeiul articolului 81 CE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38.589 – Stabilizatori termici) (denumită în continuare „decizia atacată”, al cărei rezumat este publicat în JO 2010, C 307, p. 9).

2 Prin decizia atacată, Comisia Comunităților Europene a considerat că un anumit număr de întreprinderi încălcaseră articolul 81 CE și articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) prin participarea, la două serii de acorduri și de practici concertate anticoncurențiale care acoperă teritoriul SEE și care se referă, pe de o parte, la sectorul stabilizatorilor din staniu și, pe de altă parte, la sectorul uleiului de soia epoxidat și al esterilor (denumit în continuare „sectorul ESBO/esteri”).

3 În decizia atacată se reține existența a două încălcări referitoare la două categorii de stabilizatori termici, care sunt produse adăugate la produsele pe bază de policlorură de vinil (PVC) pentru a ameliora rezistența lor termică [considerentul (3) al deciziei atacate].

4 Potrivit articolului 1 din decizia atacată, fiecare dintre aceste încălcări a constat în stabilirea prețurilor, în repartizarea pieților prin intermediul cotelor din vânzări, în repartizarea și în împărțirea clienților și în schimbul de informații comerciale sensibile, în special cu privire la clienți, la producție și la vânzări.

5 În decizia atacată se arată că întreprinderile în cauză au participat la aceste încălcări în diferite perioade cuprinse între 24 februarie 1987 și 21 martie 2000, pentru stabilizatorii din staniu, și între 11 septembrie 1991 și 26 septembrie 2000, pentru sectorul ESBO/esteri.

6 Reclamanta, AC-Treuhand AG, al cărei sediu principal se află la Zurich (Elveția), este o societate de consultanță care oferă o „gamă largă de servicii personalizate asociațiilor naționale și internaționale și grupurilor de interes”, precizându-se că rezultă de asemenea din decizia atacată că această societate își prezintă serviciile după cum urmează: „gestionarea și administrarea unor asociații profesionale elvețiene și internaționale, precum și a federațiilor, a organizațiilor nonprofit; colectarea, prelucrarea și utilizarea datelor privind piața; prezentarea de statistici ale pieței; controlul la sediul participanților al cifrelor comunicate” [considerentul (66) al deciziei atacate].

7 Reclamanta a fost înființată în noiembrie 1993 și a fost înregistrată ca societate la 28 decembrie 1993, în urma preluării de către managerii unei divizii a Fides Trust AG (denumită în continuare „Fides”). Înaintea acestei preluări, activitățile reclamantei erau desfășurate de Fides. Reclamanta și-a continuat activitățile, cu aceleași persoane, furnizând aceleași servicii membrilor săi și avea aceleași obligații [considerentul (67) al deciziei atacate].

8 În perioada 1987-2000, Fides și reclamanta au organizat mai multe reuniuni (aproximativ 160) referitoare la înțelegerile care fac obiectul deciziei atacate (denumite în continuare „reuniunile Fides” și „reuniunile AC-Treuhand”) [considerentele (68) și (111) ale deciziei atacate].

9 Domnul S. a fost persoana care, în numele Fides, ulterior în numele reclamantei, a „moderat” reuniunile în cauză în toată perioada încălcării [considerentul (68) al deciziei atacate].

10 În decizia atacată, reclamanta este ținută răspunzătoare, întrucât a avut un rol esențial în cele două încălcări în cauză, organizând reuniuni pentru participanții la înțelegere, la care aceasta a asistat și a participat în mod activ prin colectarea și prin furnizarea participanților a unor date privind vânzările pe piețele relevante, prin propunerea de a acționa în calitate de moderator în caz de tensiune între

întreprinderile în cauză și prin încurajarea părților de a stabili acorduri, iar aceasta în schimbul unei remunerații [considerentele (108)-(129), (356)-(359), (380)-(387), (668), (669) și (744)-(753) ale deciziei atacate].

11 Investigația care a condus la adoptarea deciziei atacate a fost inițiată ca urmare a introducerii de către Chemtura, la 26 noiembrie 2002, a unei cereri de acordare a imunității în temeiul Comunicării Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO C 45, p. 3) [considerentele (79) și (80) ale deciziei atacate].

12 La 12 și la 13 februarie 2003, Comisia a efectuat inspecții în incintele CECA (Franța), ale Baerlocher (Germania, Franța, Italia și Regatul Unit), ale Reagens (Italia), ale Akcros (Regatul Unit) și ale Rohm & Haas (Franța) în temeiul articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3).

13 În cursul acestor inspecții efectuate la Akcros, reprezentanții acesteia din urmă le-au precizat funcționarilor Comisiei că anumite documente erau protejate de confidențialitatea comunicărilor dintre avocați și clienți [considerentul (81) al deciziei atacate]. Revendicarea acestei protecții a făcut ulterior obiectul unor proceduri judiciare inițiate la 11 aprilie 2003 și la 4 iulie 2003 la Tribunal, în care s-a pronunțat Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2007, Akzo Nobel Chemicals și Akcros Chemicals/Comisia (T-125/03 și T-253/03, Rep., p. II-3523), prin care acțiunile au fost respinse [considerentele (84)-(90) ale deciziei atacate] (denumită în continuare „procedura judiciară Akzo”).

14 La 8 octombrie 2007 și în mai multe rânduri în anul 2008, Comisia a trimis întreprinderilor implicate solicitări de informații în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269) [considerentele (91) și (92) ale deciziei atacate].

15 La 8 octombrie 2007, reclamanta a fost destinatara unei prime solicitări de informații (denumită în continuare „solicitarea din 8 octombrie 2007”).

16 Reclamanta a refuzat să răspundă solicitării Comisiei din 5 iunie 2008 cu privire la cifra sa de afaceri mondială și s-a limitat, în răspunsul la o solicitare de informații suplimentară, să facă trimitere la răspunsul său trimis Comisiei în cazul care a condus la adoptarea Deciziei 2005/349/CE a Comisiei din 10 decembrie 2003 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/E-2/37.857 – Peroxizi organici) (JO 2005, L 110, p. 44) (denumit în continuare „cazul peroxizi organici”).

17 La 17 martie 2009, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile, care a fost notificată, la 18 martie 2009, mai multor societăți, printre care reclamanta [considerentul (95) al deciziei atacate].

18 Reclamanta a răspuns la comunicarea privind obiecțiunile prin scrisoarea din 25 mai 2009.

19 La 11 noiembrie 2009, Comisia a adoptat decizia atacată.

20 Potrivit articolului 1 din decizia atacată, reclamanta este considerată răspunzătoare pentru participarea sa la încălcarea referitoare la stabilizatorii din staniu, în perioada 1 decembrie 1993-21 martie 2000, și la cea referitoare la sectorul ESBO/esteri, în perioada 1 decembrie 1993-26 septembrie 2000.

21 În ceea ce privește competența sa de a aplica amenzi reclamantei pentru încălcările menționate mai sus, Comisia a respins argumentele invocate de întreprinderile în cauză, potrivit cărora suspendarea care rezulta din procedura judiciară Akzo, în temeiul articolului 25 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003, se aplica doar părților din procedura menționată, și anume Akzo Nobel Chemicals Ltd și

Akcros Chemicals Ltd. Astfel, Comisia a considerat că respectiva suspendare avea un efect *erga omnes*, astfel încât prescripția fusese suspendată față de toate întreprinderile vizate de investigație, inclusiv reclamanta [considerentele (672)-(682) ale deciziei atacate].

22 De asemenea, Comisia a arătat că Tribunalul confirmase că o societate de consultanță, care contribuia în mod deliberat la o înțelegere, putea fi considerată răspunzătoare în calitate de coautoare a încălcării (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, AC-Treuhand/Comisia, T-99/04, Rep., p. II-1501, denumită în continuare „Hotărârea AC-Treuhand I”).

23 Pentru a stabili cuantumul amenzilor, Comisia a aplicat Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din anul 2006”).

24 Articolul 2 al deciziei atacate are următorul cuprins:

„Pentru încălcarea/încălcările din sectorul stabilizatorilor pe bază de staniu, se impun următoarele amenzi:

[…]

17) AC-Treuhand este răspunzătoare pentru suma de 174 000 de euro:

[…]

Pentru încălcarea/încălcările din sectorul ESBO/esteri […], se impun următoarele amenzi:

[…]

38) AC-Treuhand este răspunzătoare pentru suma de 174 000 de euro:

[…]”

Procedura și concluziile părților

25 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 27 ianuarie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

26 Prin scrisori depuse la grefa Tribunalului la 12 iulie 2011, Comisia a arătat că, în lumina Hotărârii Curții din 29 martie 2011, ArcelorMittal Luxemburg/Comisia și Comisia/ArcelorMittal Luxemburg și alții (C-201/09 P și C-216/09 P, Rep., p. I-2239), își retrage argumentele potrivit cărora suspendarea prescripției în temeiul articolului 25 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003 prin procedura judiciară Akzo avea un efect *erga omnes*, inclusiv în privința reclamantei, aspect de care Tribunalul a luat act.

27 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, a invitat părțile să răspundă în scris la anumite întrebări. Acestea au dat curs solicitării respective în termenul stabilit.

28 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 18 septembrie 2012.

29 În ședință, Tribunalul a solicitat reclamantei să prezinte cifra sa de afaceri pentru anul 2011. Întrucât reclamanta a dat curs acestei solicitări în termenul acordat, Tribunalul a invitat Comisia să își prezinte eventualele observații cu privire la documentul respectiv. Aceste observații au fost depuse în termenul stabilit.

30 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate în măsura în care o privește;

— cu titlu subsidiar, reducerea cuantumului amenzilor care i-au fost aplicate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

31 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii în întregime;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

32 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă nouă motive, dintre care unele sunt invocate în principal în susținerea concluziilor sale de anulare a deciziei atacate, iar altele în susținerea concluziilor sale formulate cu titlu subsidiar de modificare a deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor.

33 În cadrul celui de al nouălea motiv invocat în cererea introductivă, reclamanta a arătat că decizia nu îi fusese notificată corespunzător cerințelor legale.

34 În ședință, reclamanta a confirmat însă, astfel cum s-a indicat în răspunsul său scris la o întrebare a Tribunalului în această privință, că renunță la motivul său întemeiat pe notificarea deciziei atacate în mod necorespunzător cerințelor legale, aspect de care Tribunalul a luat act.

35 Prin urmare, Tribunalul nu trebuie să se pronunțe cu privire la al nouălea motiv invocat de reclamantă.

Cu privire la motivele invocate în vederea anulării deciziei atacate

36 În vederea anulării deciziei atacate, reclamanta invocă patru motive, precum și primul aspect al unui al cincilea motiv, întemeiate, în primul rând, pe încălcarea articolului 81 CE, precum și a principiului legalității infracțiunilor și a pedepselor (al treilea motiv), în al doilea rând, pe prescrierea competențelor Comisiei de a aplica amenzi, în temeiul articolului 25 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1/2003 (al doilea motiv), în al treilea rând, pe încălcarea dreptului la apărare ca urmare a informării tardive cu privire la procedura de investigare desfășurată în privința sa (al optulea motiv), în al patrulea rând, pe încălcarea principiului termenului rezonabil, ca urmare a duratei procedurii administrative (al șaptelea motiv) și, în al cincilea rând, pe încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 (primul aspect al celui de al șaselea motiv).

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 81 CE, precum și a principiului legalității infracțiunilor și a pedepselor

37 În cadrul celui de al treilea motiv invocat, care trebuie analizat în primul rând, reclamanta arată că Comisia a încălcat articolul 81 CE, întrucât aceasta nu a participat la un acord, în sensul acestei dispoziții care nu privește decât întreprinderile care au încheiat un acord care restrânge concurența sau care au efectuat practici concertate, însă nu și pe cele care s-au limitat să organizeze reuniuni sau să furnizeze servicii în cadrul acordurilor anticoncurențiale.

38 Reclamanta ar fi încheiat un acord al cărui obiect nu era denaturarea concurenței, ci furnizarea de servicii, astfel încât acest acord nu ar intra în domeniul de aplicare al articolului 81 CE.

39 Potrivit reclamantei, Comisia nu putea, așadar, să o sancționeze pentru un comportament care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 81 CE și, procedând astfel, a încălcat principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor, consacrat la articolul 7 primul paragraf din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, și la articolul 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1).

40 Pe de altă parte, reclamanta arată că, chiar considerând comportamentul său ca intrând sub incidența articolului 81 CE, decizia atacată tot ar încălca principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor, în sensul că interpretarea extensivă de către Comisie a articolului 81 CE nu era previzibilă pentru reclamantă la momentul la care s-au petrecut faptele criticate, având în vedere jurisprudența Curții și practica Comisiei.

41 În plus, reclamanta arată că imprevizibilitatea aplicării articolului 81 CE este cu atât mai gravă în speță cu cât Comisia nu a aplicat o amendă simbolică, precum în cazul peroxizi organici, ci de două ori amenda cea mai ridicată posibil.

42 Comisia solicită respingerea celui de al treilea motiv în temeiul, printre altele, al Hotărârii AC-Treuhand I.

43 În această privință, este suficient să se amintească că Tribunalul s-a pronunțat deja într-o cauză în care în fond reclamanta era implicată, în sensul că articolul 81 CE era susceptibil să se aplice în privința comportamentului adoptat de o întreprindere precum reclamanta în împrejurările din prezenta cauză (Hotărârea AC-Treuhand I, punctele 112-138).

44 În Hotărârea AC-Treuhand I, Tribunalul s-a pronunțat de asemenea în sensul că orice întreprindere care a adoptat un comportament coluziv, inclusiv întreprinderile de consultanță inactive pe piața relevantă afectată de restrângerea concurenței, putea în mod rezonabil să prevadă că interdicția menționată la articolul 81 alineatul (1) CE îi era, în principiu, aplicabilă, din moment ce această întreprindere nu putea ignora sau, în orice caz, era în măsură să înțeleagă faptul că practica decizională a Comisiei și jurisprudența comunitară anterioare cuprindeau deja, în mod suficient de clar și de precis, fundamentul recunoașterii explicite a răspunderii unei întreprinderi de consultanță pentru o încălcare a articolului 81 alineatul (1) CE, atunci când aceasta contribuie în mod activ și cu intenție la o înțelegere între producători activi pe o piață distinctă de cea pe care acționează aceasta însăși (Hotărârea AC-Treuhand I, punctul 150).

45 În consecință, argumentele pe care le invocă reclamanta, potrivit cărora, pe de o parte, aplicarea articolului 81 CE în speță este contrară principiului legalității infracțiunilor și a pedepselor și, pe de altă parte, interpretarea de către Comisie a acestei dispoziții în decizia atacată a avut un caracter imprevizibil, nu pot fi primite.

46 Această apreciere nu poate fi repusă în discuție de argumentul pe care reclamanta îl întemeiază pe faptul că, în decizia atacată, Comisia nu i-a aplicat o amendă simbolică, ci de două ori amenda cea mai ridicată posibil, prin acest argument urmărindu-se să se conteste nu legalitatea deciziei atacate în sine, ci cuantumul amenzilor aplicate, în vederea modificării sale, astfel încât argumentul menționat este inoperant în susținerea concluziilor de anulare și trebuie adăugat la analiza celui de al patrulea motiv invocat în vederea modificării.

47 În consecință, al treilea motiv pe care reclamanta îl invocă în vederea anulării deciziei atacate trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe prescrierea competențelor Comisiei de a aplica amenzi

48 În cadrul celui de al doilea motiv, invocat în susținerea concluziilor de anulare a deciziei atacate, reclamanta arată că Comisia nu a dovedit că încălcările continuaseră până la 11 noiembrie 1999.

49 Întrucât decizia atacată a fost adoptată la 11 noiembrie 2009, competențele Comisiei de a aplica amenzi ar fi fost prescrise la acea dată în temeiul articolului 25 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1/2003.

50 Potrivit reclamantei, elementele încălcării au început să se reducă încă din anul 1996 și au încetat „la mijlocul anului 1999” sau „în cursul verii anului 1999”, conform termenilor care figurează în înscrisurile sale.

51 În susținerea acestui motiv, reclamanta contestă forța probatorie a elementelor reținute de Comisie în decizia atacată.

52 Reclamanta invocă și o declarație din 20 mai 2009, repetată sub jurământ la 17 ianuarie 2010, a unuia dintre foștii săi colaboratori, domnul S. (denumită în continuare „declarația domnului S.”), care a „moderat” reuniunile Fides și ulterior reuniunile AC-Treuhand, declarație pe care reclamanta a comunicat-o Comisiei în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile și care a fost depusă la dosar de părțile din prezenta cauză.

53 Elementele care rezultă din această declarație și care dovedesc încetarea comportamentului ilicit „cel mai târziu la mijlocul anului 1999” ar fi confirmate de declarații și de probe ale altor întreprinderi care figurează în cauză.

54 Considerând că prescripția era împlinită la 11 noiembrie 2009, reclamanta pretinde că nici Comisia nu avea un interes legitim să constate încălcări. Comisia respinge această argumentație a reclamantei și afirmă că a dovedit corespunzător cerințelor legale că încălcările continuaseră după data de 11 noiembrie 1999, astfel încât competența sa de a aplica amenzi nu era prescrisă, și că nu trebuia, așadar, să demonstreze un interes legitim ca să constate încălcările.

– Expunerea jurisprudenței relevante

55 În această privință, trebuie amintit că, în ceea ce privește administrarea probei unei încălcări a articolului 81 alineatul (1) CE, Comisia trebuie să facă dovada încălcărilor pe care le constată și să stabilească elementele de probă de natură să demonstreze, corespunzător cerințelor legale, existența faptelor constitutive ale unei încălcări (Hotărârea Curții din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia, C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 58, Hotărârea din 8 iulie 1999, Comisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Rec., p. I-4125, punctul 86, și Hotărârea din 6 ianuarie 2004, BAI și Comisia/Bayer, C-2/01 P și C-3/01 P, Rec., p. I-23, punctul 62).

56 Astfel, Comisia trebuie să furnizeze dovezi precise și concordante pentru a crea convingerea fermă că încălcarea a fost săvârșită (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, JFE Engineering și alții/Comisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., p. II-2501, punctul 179 și jurisprudența citată).

57 Desigur, în cazul în care Comisia constată o încălcare a normelor de concurență întemeindu-se pe presupunerea că faptele stabilite nu pot fi explicate în alt mod decât în funcție de existența unui comportament anticoncurențial, instanța Uniunii va trebui să anuleze decizia menționată atunci când întreprinderile în cauză invocă o argumentație care pune într-o lumină diferită faptele stabilite de Comisie și care permite astfel înlocuirea explicației reținute de Comisie în vederea stabilirii unei încălcări cu o altă explicație plauzibilă a faptelor. Astfel, nu se poate considera că, într-o asemenea situație, Comisia a făcut dovada existenței unei încălcări a dreptului concurenței (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 28 martie 1984, Compagnie royale asturienne des mines și Rheinzink/Comisia, 29/83 și 30/83, Rec., p. 1679, punctul 16, precum și Hotărârea Curții din 31 martie 1993, Ahlström Osakeyhtiö și alții/Comisia, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 și C-125/85-C-129/85, Rec., p. I-1307, punctele 126 și 127).

58 Cu toate acestea, rezultă de asemenea din jurisprudență că fiecare dintre probele prezentate de Comisie nu trebuie, în mod necesar, să corespundă acestor criterii în legătură cu fiecare element al încălcării, întrucât este suficient ca seria de indicii invocată de instituție, apreciată în mod global, să răspundă acestei cerințe (a se vedea Hotărârea Tribunalului JFE Engineering și alții/Comisia, citată anterior, punctul 180, și Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, Lafarge/Comisia, T-54/03, nepublicată în Repertoriu, punctele 56 și 271).

59 În plus, trebuie considerat că întrucât interzicerea participării la practici și la acorduri anticoncurențiale, precum și sancțiunile pe care autorii încălcării le pot suporta sunt bine cunoscute, activitățile pe care le presupun aceste practici și acorduri se desfășoară de obicei în mod clandestin, reuniunile se țin în secret, cel mai adesea într-o țară terță, și documentația aferentă acestora este redusă la minimum (Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 55).

60 Pe de altă parte, chiar și în cazul în care Comisia descoperă elemente care atestă în mod explicit un contact nelegal între operatori, precum procesele-verbale ale unei reuniuni, de regulă acestea nu vor fi decât fragmentare și disparate, astfel încât adesea este necesar ca anumite detalii să fie reconstituite prin deducții (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, citată anterior, punctul 56).

61 Astfel, în majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie să fie dedusă din anumite coincidențe și indicii care, privite în ansamblu, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada unei încălcări a normelor de concurență (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, citată anterior, punctul 57).

62 În plus, rezultă din jurisprudență că, în lipsa unor elemente de probă prin care să se poată stabili în mod direct întreaga durată a unei încălcări, Comisia trebuie să se întemeieze cel puțin pe elemente de probă care se raportează la fapte suficient de apropiate în timp, astfel încât să se poată admite în mod rezonabil că această încălcare a continuat fără întrerupere între două date exacte (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 7 iulie 1994, Dunlop Slazenger/Comisia, T-43/92, Rec., p. II-441, punctul 79, și Hotărârea Tribunalului din 5 octombrie 2011, Romana Tabacchi/Comisia, T-11/06, Rep., p. II-6681, punctul 132).

63 Și Curtea a statuat că, din moment ce Comisia a putut stabili că o întreprindere a participat la reuniuni între întreprinderi cu caracter vădit anticoncurențial, Tribunalul putuse să considere în mod întemeiat că revenea acesteia din urmă sarcina de a furniza o altă explicație privind conținutul acestor reuniuni.

Procedând astfel, Tribunalul nu a efectuat o răsturnare nefondată a sarcinii probei și nici nu a încălcat prezumția de nevinovăție (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Montecatini/Comisia, C-235/92 P, Rec., p. I-4539, punctul 181).

64 De asemenea, atunci când Comisia se întemeiază pe elemente de probă care sunt, în principiu, suficiente pentru a demonstra existența încălcării, nu este suficient ca întreprinderea în cauză să menționeze posibilitatea existenței unei împrejurări care ar putea afecta valoarea probantă a respectivelor elemente de probă pentru ca să revină Comisiei sarcina de a dovedi că această împrejurare nu a putut afecta valoarea probantă a elementelor de probă. Dimpotrivă, cu excepția cazurilor în care o astfel de probă nu ar putea fi prezentată de întreprinderea în cauză ca urmare chiar a comportamentului Comisiei, revine întreprinderii în cauză sarcina de a dovedi corespunzător cerințelor legale, pe de o parte, dacă împrejurarea pe care o invocă există și, pe de altă parte, că această împrejurare pune în discuție valoarea probantă a elementelor de probă pe care se întemeiază Comisia (Hotărârea Tribunalului din 15 decembrie 2010, E.ON Energie/Comisia, T-141/08, Rep., p. II-5761, punctul 56).

65 Acestea sunt considerentele în lumina cărora trebuie verificat dacă, în decizia atacată, Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale că încălcările continuaseră cel puțin până la 11 noiembrie 1999.

– Cu privire la durata încălcărilor

66 În speță, trebuie amintit, de la bun început, că, în decizia atacată, Comisia a considerat că încălcările au durat, sub forma unor reuniuni în Elveția, printre altele, ale întreprinderii implicate, până la 21 martie 2000, în ceea ce privește încălcarea referitoare la stabilizatorii din staniu, și până la 26 septembrie 2000, în ceea ce privește încălcarea referitoare la sectorul ESBO/esteri [considerentul (100) al deciziei atacate].

67 De asemenea, Comisia a apreciat că, „pentru un număr considerabil de reuniuni, […] exist[au] probe directe și recente că participanții […] aveau regulat discuții cu obiect anticoncurențial” [considerentul (137) al deciziei atacate].

68 Or, reclamanta susține, în esență, că Comisia nu a dovedit cu elemente suficient de probante existența unor comportamente ilicite, și anume că reuniunile AC-Treuhand care au avut loc ulterior datei de 11 noiembrie 1999 au avut un obiect anticoncurențial și că comportamentele ilicite încetaseră „la mijlocul anului 1999” sau „în cursul verii anului 1999”, potrivit termenilor utilizați de reclamantă în înscrisurile sale.

69 Nu este mai puțin adevărat că reclamanta nu contestă că, în imediata prelungire a reuniunilor Fides, reuniunile AC-Treuhand au avut, cel puțin până „la mijlocul anului 1999”, un obiect în mod vădit anticoncurențial.

70 De asemenea, reclamanta recunoaşte în mod expres în înscrisurile sale că toate aceste reuniuni au fost moderate de domnul S., cu privire la care afirmă că regretă comportamentul acestuia, și arată că, prin scrisoarea din 17 noiembrie 2009, le-a comunicat aceasta clienților săi, prezentându-le scuze.

71 Deși afirmă o scădere a comportamentelor ilicite începând din anul 1996, reclamanta nu contestă nici caracterul continuu al comportamentelor ilicite.

72 Prin urmare, reclamanta admite existența încălcărilor și a caracterului lor continuu din 1 decembrie 1993 până cel puțin la mijlocul anului 1999.

73 Reclamanta nu contestă nici existența unor reuniuni AC-Treuhand în cursul celui de al doilea semestru al anului 1999 și în cursul primului semestru al anului 2000.

74 De asemenea, reclamanta recunoaște în mod expres în înscrisurile sale că aceste reuniuni au fost „moderate” de domnul S.

75 În consecință, pentru a aprecia al doilea motiv invocat de reclamantă, este suficient să se verifice dacă, în speță, Comisia a dovedit, corespunzător cerințelor legale, că reuniunile AC-Treuhand care au avut loc ulterior datei de 11 noiembrie 1999 aveau, asemenea celor care le-au precedat, un obiect anticoncurențial (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hüls/Comisia, C-199/92 P, Rec., p. I-4287, punctul 155, și Hotărârile citate anterior Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 96, și Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 81).

– Cu privire la investigarea, ulterior datei de 11 noiembrie 1999, a încălcării privind stabilizatorii din staniu

76 Referitor la sectorul stabilizatorilor din staniu, Comisia, în decizia atacată, a considerat că comportamentele ilicite au durat până la 21 martie 2000, și anume ulterior datei de 11 noiembrie 1999, bazându-se pe diferite elemente de probă menționate în considerentele (299)-(304), pentru anul 1999, și în considerentele (316)-(323), precum și (420), pentru anul 2000.

77 În primul rând și în ceea ce privește anul 1999, au avut loc nouă reuniuni AC-Treuhand în Elveția, și anume două în februarie, două în aprilie, două în iulie, una în septembrie, precum și alte două la 29 și la 30 noiembrie, la aceste reuniuni participând Akcros, Baerlocher, CECA, Reagens și Chemtura [considerentul (299) al deciziei atacate], fiind precizat că reclamanta admite existența tuturor acestor reuniuni, cu excepția uneia în iulie.

78 În al doilea rând, Comisia a arătat că, într-un raport lunar al Chemtura pentru luna august 1999 și datat 16 septembrie 1999, prezentat de această întreprindere în cadrul cooperării sale cu Comisia în cursul procedurii administrative, se menționa faptul că „concurenții [săi] urm[au] politica [sa] de prețuri și că de asemenea își majorase[ră] prețurile” și că o întreprindere, A, avea „dificultăți să respecte o disciplină a prețurilor” [considerentul (303) al deciziei atacate].

79 În al treilea rând, în raportul lunar al Chemtura pentru luna octombrie 1999 și datat 15 noiembrie 1999, se arată că, spre deosebire de toți ceilalți actori de pe piață, întreprinderea A scădea prețurile, însă că „[erau] în curs acțiuni pentru a pune capăt acestei tendințe” [considerentul (303) al deciziei atacate].

80 În al patrulea rând, într-un e-mail al Chemtura datat 23 noiembrie 1999, se menționează o majorare a prețurilor în Europa de Vest de 8 % pentru anul 1999 și că se aștepta o creștere a prețurilor în al patrulea trimestru al anului 1999 [considerentul (304) al deciziei atacate].

81 În al cincilea rând, un raport lunar al Chemtura pentru luna noiembrie 1999, datat 17 decembrie 1999, a menționat o creștere a prețurilor de o întreprindere concurentă susținută de alte două întreprinderi concurente, care nu „a intrat în vigoare înainte de primul trimestru al anului 2000” [considerentul (304) al deciziei atacate].

82 În al șaselea rând și în ceea ce privește anul 2000, au avut loc la Zurich două reuniuni AC-Treuhand, și anume la 20 și la 21 martie, la care au participat Akcros, Baerlocher, CECA, Reagens și Chemtura [considerentul (316) al deciziei atacate], aspect care nu este contestat de reclamantă.

83 În al șaptelea rând, în considerentul (317) al deciziei atacate, Comisia a invocat un memorandum datat 16 februarie 2000 și redactat de un colaborator al Akcros către unul dintre superiorii săi (denumit în continuare „memorandumul Akcros”), al cărui conținut, pe care reclamanta nu îl contestă, va fi reprodus integral, după cum urmează:

„Am discutat cu directorii de marketing care cunosc foarte bine pieţele UE ale stabilizatorilor […] În prezent, noi și cea mai parte a concurenților noștri UE participăm la grupuri industriale (unul pentru ESBO și altul pentru stabilizatorii din staniu), al căror obiectiv principal constă în consolidarea informațiilor de pe piață sub formă de vânzări lunare de tone. Fiecare întreprindere membră trimite aceste informații AC-Treuhand, Elveția, care transmite rezultatele tuturor întreprinderilor participante sub formă de totaluri […] Nu apare nicio informație concurențială. Aceasta mi se pare cât se poate de legal și de util. Totuși, de două până la patru ori pe an, întreprinderile membre se întâlnesc în Elveția pentru a dezbate puncte de interes comun, precum perspectivele și tendințele pieței, activitățile întreprinderilor care nu sunt membre și așa mai departe. Deși reuniunea prezidată de AC-Treuhand nu pare în sine abuzivă, mi s-a raportat că odată ce erau împreună, concurenții discutau despre nivelurile prețurilor și despre clienți. Acesta este motivul pentru care aș recomanda să se comunice AC-Treuhand că nu vom mai participa la reuniunile menționate, însă vom trimite informațiile privind vânzările noastre pentru a beneficia de acest serviciu. Acum doi ani, situația acestor grupuri era total diferită. Apoi au apărut foile roșii: acestea conțineau procesul-verbal al reuniunilor și detaliau deciziile grupurilor referitoare la creșterea tarifelor și la împărțirea pieţelor. În aceste procese-verbale se vorbea și despre clienți specifici. Procesele-verbale menționate nu erau distribuite, ci păstrate în dosarele AC-Treuhand, în «securitate», întrucât Elveția nu era membru al UE. În anul 1996 sau în anul 1997, acest tip de reuniune nu a mai avut loc, probabil din cauza presiunilor sporite de a nu exercita astfel de activități, ca urmare a unei aplicări mai riguroase a legilor. Nu doar un membru al grupului staniu a exercitat o presiune asupra reprezentantului nostru pentru a reveni la situația în care stabilirea prețurilor și împărțirea pieței erau convenite regulat în cursul acestor reuniuni AC-Treuhand. Barloecher exercită cea mai puternică presiune asupra noastră, precum și asupra altor membri care nu sunt în favoarea unui astfel de acord. Aceștia vorbesc mai precis despre «înghețarea» cotelor de piață, însă dacă un membru își majorează cota luând un client, el ar trebui să cedeze un alt client pentru a restabili echilibrul. Acest aspect ar fi confirmat de verificările lunare ale cotelor. Nu mai acceptăm să participăm la astfel de activități abuzive, iar acesta este un motiv suplimentar pentru care ar trebui să ne retragem de la reuniunile menționate […] În rezumat, se pare că au existat reuniuni/discuții abuzive la care Akcros a participat într-adevăr. Deși probabil vom mai avea încă discuții ocazionale care are putea fi considerate nepotrivite, nu mai participăm la aceste reuniuni oficiale care sunt în mod clar inadecvate. Aș recomanda să: 1) se notifice AC-Treuhand că nu vom mai asista la reuniunile din Elveția pentru grupurile staniu și [ESBO/esteri], deși vom continua să trimitem datele noastre ca și anterior; 2) se organizeze o formare de sensibilizare […] pentru directorii noștri de marketing (și alții), pentru ca aceștia să cunoască în mod clar limitele care nu trebuie depășite în cadrul contactelor cu concurenții. Vă rog să îmi comunicați dacă sunteți de acord cu aceste sugestii.”

84 În al optulea rând și pentru a confirma interpretarea sa dată memorandumului Akcros, Comisia a arătat în considerentul (318) al deciziei atacate că Akzo recunoscuse că memorandumul Akcros fusese precedat de notele manuscrise ale autorului memorandumului menționat (denumite în continuare „notele manuscrise ale Akcros”), din care rezultă, aspect necontestat de reclamantă, pe de o parte, că au avut loc discuții „nescrise” cu privire la „nivelul prețurilor”, „care trebuia[u] să fie majorat[e]” sau „susținut[e]”, precum și cu privire la „anumiți clienți” și, pe de altă parte, că reuniunile aveau loc în „Elveția, care nu era membru al UE”, întrucât nu putea „să facă obiectul unor vizite-surpriză”.

85 În al nouălea rând, Comisia a evidențiat că, în continuarea memorandumului Akcros, reprezentantul acestei societăți a comunicat, în cadrul unei reuniuni AC-Treuhand din 21 martie 2000 la Zurich, că nu va mai participa la reuniunile AC-Treuhand „continuând însă să schimbe informații cu privire la vânzări” [considerentul (319) al deciziei atacate], aspect necontestat de reclamantă.

86 În al zecelea rând, Comisia a subliniat că Akcros confirmase, prin scrisoarea din 5 iunie 2000 adresată domnului S., la momentul respectiv colaborator la reclamantei, că nu va mai participa la reuniunile AC-Treuhand [considerentul (321) al deciziei atacate], aspect pe care reclamanta nu îl contestă.

87 În al unsprezecelea rând, Comisia a invocat declarații efectuate de Chemtura în cadrul cooperării sale cu Comisia în timpul procedurii administrative, în care a menționat că înțelegerea cu privire la stabilizatorii din staniu a continuat „până în anul 2000” [considerentul (420) litera (a) al deciziei atacate].

88 Având în vedere toate aceste elemente, considerate împreună, Tribunalul apreciază că Comisia a furnizat proba încălcării pe care o constatase în decizia atacată privind stabilizatorii din staniu prin aducerea unor elemente de probă de natură să demonstreze, corespunzător cerințelor legale, existența în prezenta cauză a faptelor constitutive ale încălcării referitoare la stabilizatorii din cositor, în sensul că, în decizia atacată, Comisia s-a sprijinit pe probe suficiente pentru a crea convingerea fermă că fusese săvârșită încălcarea privind stabilizatorii din staniu.

89 Astfel, considerate împreună, diferitele elemente de probă prezentate la punctele 77-87, în ceea ce privește stabilizatori din staniu, exclud faptul că reuniunile AC-Treuhand care s-au desfășurat la sfârșitul lunii noiembrie 1999 și în martie 2000, în ceea ce privește stabilizatori din staniu, nu au avut un obiect anticoncurențial.

90 Elementele menționate demonstrează în mod clar obiectul anticoncurențial al acestor reuniuni AC-Treuhand, în special în ceea ce privește memorandumul Akcros, care critică natura anticoncurențială a reuniunilor AC-Treuhand, decizia acestei întreprinderi de a nu mai participa la reuniunile AC-Treuhand, faptul că aceasta s-a distanțat în mod public, în două rânduri, în cursul anului 2002, de reuniunile menționate, precum și faptul că a prevăzut o formare de sensibilizare a cadrelor acestei întreprinderi cu privire la normele de concurență, declarațiile făcute de Chemtura care demonstrează continuarea înțelegerii „până în anul 2000”, precum și lipsa oricărei probe din partea reclamantei, în ceea ce privește schimbarea naturii reuniunilor AC-Treuhand.

91 Rezultă din acestea că reuniunile AC-Treuhand de la sfârșitul lunii noiembrie 1999 și din martie 2000 nu au putut avea un obiect diferit de cel al reuniunilor precedente, în condițiile în care aceleași întreprinderi și aceleași persoane se întâlneau în același context alături de domnul S.

92 În consecință, trebuie statuat că, în decizia atacată, Comisia s-a sprijinit pe un ansamblu de indicii care, apreciate în mod global, creează convingerea fermă că comportamentele ilicite referitoare la stabilizatorii din staniu au fost adoptate în cadrul reuniunilor AC-Treuhand ulterior datei de 11 noiembrie 1999.

93 Această apreciere nu poate fi repusă în discuție de argumentele reclamantei.

94 Potrivit reclamantei, comportamentul ilicit care îi poate fi imputat a încetat la „mijlocul anului 1999”, fie că este vorba despre sectorul stabilizatorilor din staniu sau de sectorul ESBO/esteri, astfel cum aceasta ar rezulta din declarația domnului S., al cărei conținut ar fi confirmat de înscrisuri din dosarul Comisiei, precum și de procese-verbale ale reuniunilor AC-Treuhand, de care reclamanta ar depinde integral pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra sfârșitului înțelegerii, din moment ce niciun alt colaborator al său nu avea nici cea mai mică legătură cu înțelegerea.

95 Reclamanta susține că în cursul reuniunilor AC-Treuhand, activitățile înțelegerii, fie că este vorba despre sectorul stabilizatorilor din staniu sau de sectorul ESBO/esteri, ar fi început să scadă progresiv „începând din anii 1996/1997”.

96 Cu toate acestea și independent de aspectul dacă o astfel de scădere a avut loc, trebuie să se constate că reclamanta recunoaște, în mod expres și în mai multe rânduri în înscrisurile sale, existența unor comportamente ilicite care îi sunt imputabile, indiferent că este vorba despre sectorul stabilizatorilor din staniu sau de sectorul ESBO/esteri, cel puțin până la „mijlocul anului 1999”.

97 Prin urmare, în vederea aprecierii celui de al doilea motiv invocat de reclamantă, Tribunalul nu trebuie să se pronunțe asupra elementelor pe care ea le susține pentru a stabili o astfel de scădere, precizându-se că argumentația reclamantei în acest sens nu vizează o modificare a deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate, ci anularea deciziei atacate pentru cauză de prescriere a competențelor Comisiei de a aplica amenzi.

98 Potrivit reclamantei, elementele menționate de Comisie în decizia atacată și prezentate la punctele 77-87 din prezenta hotărâre nu ar permite, în orice caz, să se dovedească, împotriva reclamantei, existența încălcării referitoare la stabilizatori din staniu ulterior datei de 11 noiembrie 1999.

99 În acest sens, reclamanta invocă argumente valabile atât pentru încălcarea referitoare la stabilizatorii din staniu, cât și pentru cea referitoare la sectorul ESBO/esteri.

100 În primul rând, reclamanta afirmă că domnul K., unul dintre reprezentanții unuia dintre membrii înțelegerii, și anume Ciba, achiziționată în mai 1998 de Chemtura, care ar fi fost „fondatoarea” înțelegerii și care ar fi participat de la început la toate reuniunile AC-Treuhand, a încetat să participe la acestea în iulie 1999, pentru sectorul stabilizatorilor din staniu, și în septembrie 1999, pentru sectorul ESBO/esteri, întrucât s-a pensionat.

101 Acest argument nu poate fi primit.

102 Astfel, din retragerea unuia dintre reprezentanții participanților la înțelegere, indiferent de rolul central pe care l-a avut, nu se poate deduce că participanții la înțelegere au încetat comportamentele lor ilicite, cu atât mai puțin cu cât reuniunile AC-Treuhand au continuat alături de domnul S.

103 În al doilea rând, reclamanta invocă declarația domnului S., potrivit căreia, „la sfârșitul anilor ’90, nu au mai [existat] astfel de discuții [anticoncurențiale] în cursul [reuniunilor AC-Treuhand]”.

104 Având în vedere faptul, recunoscut expres de reclamantă, că domnul S. a fost „moderatorul”, pentru reclamantă, al reuniunilor AC-Treuhand al căror obiect anticoncurențial ea îl admite, data acestei declarații, care a fost efectuată *in tempore suspecto*, și faptul că domnul S. a precizat „că nu [poate] spune cu exactitate începând de la ce moment [fusese] abandonat acest tip de discuție”, declarația domnului S. nu poate afecta forța probantă a elementelor de probă reținute de Comisie în decizia atacată.

105 Pentru aceste motive, fără a fi necesar să se aprecieze admisibilitatea sa, cererea reclamantei de audiere a domnului S. trebuie respinsă.

106 În al treilea rând, reclamanta observă că Arkema a furnizat doar probe care atestă că înțelegerea durase până la 29 septembrie 1999 și că Ciba nu a furnizat probe privind existența unor discuții anticoncurențiale decât până în luna aprilie 1999, pentru stabilizatorii din staniu, și până în mai 1999, pentru sectorul ESBO/esteri.

107 Această argumentație nu poate fi admisă.

108 Astfel, nu se poate considera că simpla împrejurare că anumite întreprinderi nu au adus probe care să dovedească existența încălcărilor decât până la un anumit termen este suficientă pentru a repune în discuție constatarea, pe de altă parte susținută de probe, că încălcările menționate au continuat ulterior perioadei respective.

109 În al patrulea rând, reclamanta arată că Faci a precizat că prețurile nu fuseseră discutate decât până la începutul anului 1999 și că Chemson a indicat că comportamentele ilicite încetaseră cel mult în septembrie 1999.

110 Nici această argumentație nu poate fi admisă.

111 Astfel, pe de o parte, trebuie observat că declarațiile efectuate de Faci și prezentate de reclamantă nu se referă decât la una dintre componentele înțelegerilor în cauză, și anume stabilirea nelegală a prețurilor, însă nu și la celelalte componente ale înțelegerilor, în special împărțirea piețelor, repartizarea clienților, precum și schimbul de informații comerciale sensibile.

112 Pe de altă parte și în ceea ce privește precizările Chemson, nu se poate reține, pe baza declarației efectuate de o întreprindere *in tempore suspecto*, că toți participanții la înțelegerile în cauză au încetat în mod necesar comportamentele lor ilicite, cu atât mai puțin cu cât reuniunile AC-Treuhand au continuat alături de domnul S. și că, precum evidențiază însăși reclamanta, o altă întreprindere, în speță Ciba, nu a exclus că înțelegerea a putut continua ulterior.

113 În al cincilea rând, reclamanta subliniază că, în cadrul cooperării sale cu Comisia în timpul procedurii administrative, Chemtura nu a menționat deloc reuniunile AC-Treuhand.

114 Pentru a respinge acest argument, este suficient să se arate că reclamanta însăși susține că „aparent” conducerea Chemtura nu cunoștea conținutul reuniunilor menționate.

115 În al șaselea rând, reclamanta arată că începând din mai 1998, Chemtura a adoptat o strategie autonomă în materie de prețuri.

116 Pentru aceleași motive precum cele enunțate la punctul 112 din prezenta hotărâre, această argumentație nu poate convinge, cu atât mai puțin cu cât nerespectarea, de către unul dintre participanții săi, a termenilor unei înțelegeri nu poate să îl disculpe, în lipsa unei distanțări publice din partea sa, nici, *a fortiori*, să dovedească sfârșitul unei înțelegeri în ceea ce îi privește pe ceilalți participanți (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 19 martie 2009, Archer Daniels Midland/Comisia, C-510/06 P, Rep., p. I-1843, punctul 120).

117 În al șaptelea rând, reclamanta subliniază că Akzo, de care era legată Akcros, s-a angajat „la sfârșitul anilor ’90” într-o politică de respectare strictă a normelor de concurență.

118 Pentru aceleași motive precum cele expuse la punctul 112 din prezenta hotărâre, acest argument nu poate fi primit, cu atât mai puțin cu cât este cert că Akcros nu s-a distanțat în mod formal de înțelegerile în cauză decât în martie 2000.

119 În al optulea rând, în ceea ce privește, în mod specific, încălcarea referitoare la stabilizatorii din staniu, reclamanta contestă existența unei reuniuni AC-Treuhand în anul 1999.

120 Reclamanta admite însă în mod expres existența celorlalte reuniuni AC-Treuhand, printre altele a unei reuniuni care a avut loc în iulie 1999 și a altora care au avut loc la 29 și la 30 noiembrie 1999, astfel încât acest argument trebuie respins ca inoperant.

121 În al nouălea rând și în ceea ce privește rapoartele lunare ale Chemtura despre care s-a făcut referire la punctele 78 și 79 din prezenta hotărâre, precum și e-mailul trimis de Chemtura la 23 noiembrie 1999 și raportul său lunar din 17 decembrie 1999, despre care s-a făcut referire la punctele 80 și 81 din prezenta hotărâre, pe de o parte, reclamanta arată că rapoartele respective nu o menționează, astfel încât ele nu dovedesc că eventuale acorduri privind prețurile au fost încheiate cu sprijinul său sau chiar în cursul unei reuniuni AC-Treuhand.

122 Pe de altă parte, aceste elemente nu ar permite să se stabilească existența unor acorduri privind prețurile, ci s-ar limita să indice o majorare a prețurilor, astfel încât aceste elemente nu dovedesc că au avut loc activități anticoncurențiale legate de reuniunile AC-Treuhand după mijlocul anului 1999.

123 Aceste argumente nu pot fi primite.

124 Astfel, după cum s-a amintit la punctul 62 din prezenta hotărâre, rezultă din jurisprudență că, în lipsa unor elemente de probă prin care să se poată stabili în mod direct întreaga durată a unei încălcări, Comisia trebuie să se întemeieze cel puțin pe elemente de probă care se raportează la fapte suficient de apropiate în timp, astfel încât să se poată admite în mod rezonabil că această încălcare a continuat fără întrerupere între două date exacte.

125 Or, pe de o parte, reclamanta recunoaște obiectul anticoncurențial al reuniunilor AC-Treuhand din februarie, din aprilie și, cel puțin, al unei reuniuni din iulie 1999.

126 Pe de altă parte, rezultă din aceste elemente, cel puțin, și pe piața stabilizatorilor din staniu, o aliniere a prețurilor în sens crescător din partea unor întreprinderi care își desfășoară activitatea pe această piață și care participă la reuniuni AC-Treuhand, în a doua parte a anului 1999, și anume într-o perioadă contemporană cu cea a reuniunilor AC-Treuhand a căror existență nu este contestată de reclamantă.

127 În al zecelea rând și raportat la anul 2000 în ceea ce privește atât încălcarea referitoare la stabilizatorii din staniu, cât și cea referitoare la sectorul ESBO/esteri, reclamanta contestă interpretarea de către Comisie a memorandumului Akcros.

128 Potrivit reclamantei, memorandumul Akcros, ai cărui termeni au fost reproduși la punctul 83 din prezenta hotărâre, ar fi „majoritar dezincriminator”. Memorandumul menționat nu ar dovedi că înțelegerea a continuat până în anul 2000, ci ar evidenția, dimpotrivă, că intensitatea înțelegerii s-a diminuat considerabil în anii 1996/1997 și că nicio activitate anticoncurențială nu a mai avut loc în anii 1999/2000.

129 Aceasta ar rezulta din anumite pasaje din memoriul prezentat de Akcros care menționează o „situație total diferită” cu „doi ani în urmă”, că în anul „1996 sau în anul 1997, acest tip de reuniune nu [a] mai [avut] loc, că trimiterea de informații neconcurențiale către AC-Treuhand i se „p[ărea] cât se poate de legală și utilă”, că „reuniunea prezidată de AC-Treuhand nu p[ărea] în sine abuzivă”, că se exercitase „o presiune asupra reprezentantului [său] pentru a reveni la situația în care stabilirea prețurilor și împărțirea pieței erau convenite regulat în cursul acestor reuniuni AC-Treuhand”.

130 Această afirmație nu poate fi admisă.

131 Astfel, trebuie să se constate că, în înscrisurile sale, reclamanta nu reproduce decât pasaje vădit fragmentate din memorandumul Akcros, după cum reiese din cuprinsul punctului 83 din prezenta hotărâre.

132 Astfel, rezultă cu claritate din anumite pasaje din memorandumul Akcros, datat 16 februarie 2000, că autorul său a recomandat, în două rânduri în acest document, să nu mai participe la reuniunile menționate și să se limiteze să trimită „informații[le] privind vânzări[le]”. De asemenea, acesta a menționat, utilizând timpul prezent, aspect care trebuie subliniat, presiuni de „înghețare a cotelor de piață” și „discuții ocazionale care ar putea fi considerate nepotrivite” și care „[erau] în mod clar inadecvate”.

133 În orice caz, o lectură de ansamblu a memorandumului Akcros permite să se stabilească, corespunzător cerințelor legale, existența comportamentelor ilicite imputate reclamantei în decizia atacată, întrucât din aceasta rezultă, în ceea ce privește în fond atât piața stabilizatorilor din staniu, cât și piața ESBO/esteri, dovada că o întreprindere care a participat la reuniunile AC-Treuhand a constatat

obiectul anticoncurențial al acestora și că aceeași întreprindere a considerat oportun să nu mai participe în martie 2000 la reuniunile menționate și să se distanțeze în mod deschis și în două rânduri de obiectul lor, iar aceasta în cursul primului trimestru al anului 2000, și anume într-o perioadă contemporană cu reuniunile AC-Treuhand a căror existență nu este contestată de reclamantă.

134 Nu se poate reține că un astfel de comportament din partea Akcros, adoptat în cursul primului semestru al anului 2000, se referea la reuniuni anticoncurențiale care datau cu trei sau cu patru ani mai devreme.

135 Pentru ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie statuat că Comisia a dovedit, corespunzător cerințelor legale, continuarea ulterior datei de 11 noiembrie 1999, a încălcării privind stabilizatorii din staniu.

– Cu privire la continuarea ulterior datei de 11 noiembrie 1999 a încălcării referitoare la sectorul ESBO/esteri

136 În ceea ce privește sectorul ESBO/esteri, Comisia a considerat, în decizia atacată, că comportamentele ilicite continuaseră în anul 1999 și până la 26 septembrie 2000, și anume ulterior datei de 11 noiembrie 1999, bazându-se pe diferite elemente de probă menționate în considerentele (305)-(315), pentru anul 1999, și în considerentele (316)-(323), pentru anul 2000.

137 În primul rând și în ceea ce privește anul 1999, au avut loc opt reuniuni AC-Treuhand, și anume două în ianuarie, două în mai și două în septembrie, precum și una la 14 și alta la 15 decembrie, la aceste reuniuni participând Akcros, CECA, Chemson, Faci și Chemtura [considerentul (305) al deciziei atacate], aspect necontestat de reclamantă.

138 În al doilea rând, Comisia a subliniat că raportul lunar al Chemtura pentru luna august, datat 16 septembrie 1999, preciza că anumite întreprinderi ajunseseră „la o majorare a prețurilor de aproximativ 10 % pentru [sectorul ESBO/esteri], cu efect din octombrie” [considerentul (308) al deciziei atacate].

139 În al treilea rând, în considerentul (315) al deciziei atacate, Comisia a menționat procesul-verbal al unei reuniuni din 15 decembrie 1999, redactat de reclamantă și care menționa imposibilitatea unei „cooperări mai strânse […] în viitorul imediat” cu o întreprindere care nu participa încă la reuniunile AC-Treuhand.

140 În al patrulea rând și în ceea ce privește anul 2000, au avut loc cinci reuniuni AC-Treuhand, și anume două în martie, una în iunie și două în septembrie, la aceste reuniuni participând Akcros, CECA, Chemson, Faci și Chemtura [considerentul (316) al deciziei atacate], aspect necontestat de reclamantă.

141 În al cincilea rând, Comisia a menționat memorandumul Akcros, al cărui conținut a fost reprodus la punctul 83 din prezenta hotărâre.

142 În al șaselea rând, Comisia a invocat și notele manuscrise ale Akcros, despre care s-a menționat la punctul 84 din prezenta hotărâre.

143 În al șaptelea rând, Comisia a arătat că, în continuarea memorandumului Akcros, reprezentantul acestei societăți a comunicat, în cadrul unei reuniuni AC-Treuhand din 21 martie 2000 la Zurich, că nu va mai participa la reuniunile AC-Treuhand [considerentul (319) al deciziei atacate].

144 În al optulea rând, Comisia a precizat de asemenea că Akcros confirmase, prin scrisoarea din 5 iunie 2000, intenția sa de a nu mai participa la reuniunile AC-Treuhand [considerentul (320) al deciziei atacate], aspect necontestat de reclamantă.

145 În al nouălea rând, Comisia a menționat procesul-verbal al unei reuniuni din 26 septembrie 2000 organizate de reclamantă în Italia, pe care l-a obținut de la Chemson în timpul procedurii administrative și care precizează posibilitatea necontinuării „cooperării” „ca în trecut” [considerentul (323) al deciziei atacate], aspect pe care reclamanta nu îl contestă decât atunci când se referă la declarațiile domnului S.

146 În al zecelea rând, Comisia a invocat de asemenea și declarațiile efectuate de Chemtura în cadrul cooperării sale cu Comisia în cursul procedurii administrative, menționând continuarea înțelegerii privind sectorul ESBO/esteri „până în anul 2001” [considerentul (420) litera (b) din decizia atacată].

147 Având în vedere toate aceste elemente, considerate împreună, Tribunalul apreciază că Comisia a furnizat proba încălcării privind sectorul ESBO/esteri, pe care o constatase în decizia atacată, prin aducerea unor elemente de probă de natură să demonstreze, corespunzător cerințelor legale, existența faptelor constitutive ale încălcării în discuție în prezenta cauză, în sensul că, în decizia atacată, Comisia s-a sprijinit pe probe suficiente pentru a crea convingerea fermă că fusese săvârșită încălcarea privind sectorul ESBO/esteri.

148 Astfel, considerate împreună, diferitele elemente prezentate la punctele 137-146 din prezenta hotărâre, în ceea ce privește sectorul ESBO/esteri, exclud faptul că reuniunile AC-Treuhand care s-au desfășurat cel puțin în decembrie 1999 pentru acest sector nu au avut un obiect anticoncurențial.

149 Elementele menționate demonstrează în mod clar obiectul anticoncurențial al acestor reuniuni AC-Treuhand, în special în ceea ce privește procesul-verbal al AC-Treuhand din data de 15 decembrie 1999, la care se face referire la punctul 139 din prezenta hotărâre, memorandumul Akcros, care critică natura anticoncurențială a reuniunilor AC-Treuhand, decizia acestei întreprinderi de a nu mai participa la reuniunile respective, faptul că aceasta s-a distanțat în mod public, în două rânduri în cursul anului 2000, de reuniunile menționate, precum și faptul că a prevăzut o formare de sensibilizare a cadrelor acestei întreprinderi cu privire la normele de concurență, declarațiile făcute de Chemtura care demonstrează continuarea înțelegerii „până în anul 2001”, precum și lipsa oricărei probe din partea reclamantei în ceea ce privește schimbarea naturii reuniunilor AC-Treuhand.

150 Rezultă din acestea că reuniunile AC-Treuhand din luna decembrie 1999 și din luna martie 2000 nu au putut avea un obiect diferit de cel al reuniunilor precedente, în condițiile în care aceleași întreprinderi și aceleași persoane se întâlneau în același context alături de domnul S.

151 În consecință, trebuie statuat că, în decizia atacată, Comisia s-a sprijinit pe un ansamblu de indicii care, apreciate în mod global, creează convingerea fermă că comportamentele ilicite referitoare la sectorul ESBO/esteri au fost adoptate în cadrul reuniunilor AC-Treuhand, cel puțin ulterior datei de 11 noiembrie 1999.

152 Ansamblul considerațiilor care precedă nu poate fi repus în discuție de argumentele reclamantei.

153 Astfel, în primul rând, reclamanta nu poate contesta în mod eficace forța probantă a raportului lunar al Chemtura, menționat la punctul 138 din prezenta hotărâre, și aceasta pentru motivele expuse la punctele 124-126 din prezenta hotărâre.

154 În al doilea rând, reclamanta nu poate afirma în mod serios că procesul-verbal al unei reuniuni AC-Treuhand din 15 decembrie 1999, amintit la punctul 139 din prezenta hotărâre și care menționează imposibilitatea unei „cooperări mai strânse […] în viitorul imediat” cu o întreprindere care nu participa încă la reuniunile AC-Treuhand, se referea la participarea întreprinderii respective la prezentarea unor statistici privind piața.

155 Astfel, reclamanta se limitează să își repete argumentele privind pretinsul conținut al reuniunilor AC-Treuhand, aspect care nu poate afecta forța probantă a elementelor reținute de Comisie în decizia atacată.

156 În definitiv, intenția unei cooperări „mai strânse” implica existența unei cooperări minimale la momentul respectiv, care nu putea fi alta decât participarea întreprinderii menționate la statisticile privind piața, astfel încât o cooperare „mai strânsă” excludea simpla participare la statisticile privind piața.

157 În al treilea rând, reclamanta nu poate invoca în mod util declarația domnului S., pentru motivele enunțate la punctul 104 din prezenta hotărâre.

158 În al patrulea rând, aceasta nu poate convinge nici prin contestarea forței probante a memorandumului Akcros, pentru motivele expuse la punctele 131-133 din prezenta hotărâre.

159 Pentru ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie statuat că Comisia a dovedit, corespunzător cerințelor legale, continuarea ulterior datei de 11 noiembrie 1999 a încălcării privind sectorul ESBO/esteri.

160 Prin urmare, nu trebuie apreciate argumentele pe care le invocă reclamanta referitoare la alte elemente de probă reținute de Comisie în decizia atacată pentru a dovedi existența încălcării privind sectorul ESBO/esteri până în septembrie 2000.

161 Astfel, deși aceste argumente ar fi fondate, ele nu pot avea efect în susținerea celui de al doilea motiv de anulare formulat de reclamantă.

162 Având în vedere toate aceste considerații, trebuie statuat că, în decizia atacată, Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale continuarea comportamentelor ilicite ulterior datei de 11 noiembrie 1999, astfel încât competența sa de a aplica amenzi nu era prescrisă la 11 noiembrie 2009.

163 În ultimul rând, trebuie statuat că argumentația reclamantei privind lipsa unui interes legitim pentru a constata o încălcare este astfel lipsită de premisa sa și că, în consecință, aceasta trebuie respinsă.

164 Prin urmare, al doilea motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea anulării deciziei atacate, trebuie respins.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare ca urmare a informării tardive cu privire la procedura de investigare

165 Prin intermediul celui de al optulea motiv, invocat în vederea anulării deciziei atacate, reclamanta susține că exercitarea dreptului său la apărare a fost afectată pentru faptul că a fost informată tardiv de Comisie cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa.

166 Potrivit reclamantei, în temeiul unei obligații generale care incumbă Comisiei, acesteia din urmă îi revenea sarcina să o informeze pe reclamantă cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa, la puțin timp după începutul investigărilor și, cel mai târziu, cu ocazia solicitării din 8 octombrie 2007, și aceasta în mod expres.

167 Or, reclamanta nu ar fi fost informată despre aceasta decât printr-o scrisoare a Comisiei din 9 februarie 2009, și anume un an și jumătate mai târziu, cu câteva săptămâni înainte de notificarea comunicării privind obiecțiunile la 18 martie 2009.

168 Această informare tardivă cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa ar fi afectat exercitarea de către reclamantă a dreptului său la apărare.

169 Reclamanta arată în acest sens că, între anii 2007 și 2009, memoria domnului S. ar fi devenit mai puțin precisă, astfel încât declarația acestuia din urmă din 20 mai 2009 ar fi fost puțin detaliată și ar fi pierdut încă și mai multă credibilitate la Comisie.

170 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, drepturile fundamentale fac parte integrantă din principiile generale de drept a căror respectare este asigurată de Curte, afirmație confirmată și la articolul 6 alineatul (3) TUE. Astfel, Curtea a stabilit în mod repetat că respectarea dreptului la apărare în cadrul desfășurării procedurilor administrative în materie de politică privind concurența constituie un principiu general al dreptului Uniunii (a se vedea Hotărârea Curții din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, Rep., p. I-7415, punctul 26 și jurisprudența citată).

171 În ceea ce privește o procedură de aplicare a articolului 81 CE, reiese din jurisprudență că procedura administrativă care se desfășoară în fața Comisiei se împarte în două etape distincte și succesive, care au, fiecare, o logică internă proprie, și anume o etapă de investigare preliminară, pe de o parte, și o etapă contradictorie, pe de altă parte. Etapa de investigare preliminară, care durează până la comunicarea privind obiecțiunile, este destinată să permită Comisiei reunirea tuturor elementelor relevante care confirmă sau nu confirmă existența unei încălcări a normelor de concurență și adoptarea unei prime poziții cu privire la orientarea, precum și la modul în care urmează să fie desfășurată în continuare procedura. În ceea ce privește etapa contradictorie, care se întinde de la momentul comunicării privind obiecțiunile până la adoptarea deciziei finale, aceasta trebuie să permită Comisiei să se pronunțe definitiv asupra încălcării imputate (a se vedea Hotărârea Curții din 29 septembrie 2011, Elf Aquitaine/Comisia, C-521/09 P, Rep., p. I-8947, punctul 113 și jurisprudența citată).

172 În ceea ce privește etapa investigării preliminare, Curtea a precizat că aceasta are ca punct de pornire data la care Comisia, în exercitarea competenței pe care i-a conferit-o legiuitorul Uniunii, adoptă măsuri care implică imputarea săvârșirii unei încălcări și care determină repercusiuni importante asupra situației întreprinderilor suspectate (a se vedea Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 114 și jurisprudența citată).

173 Entitatea în cauză nu este informată decât la începutul etapei contradictorii administrative, prin intermediul comunicării privind obiecțiunile, în legătură cu toate elementele esențiale pe care Comisia se întemeiază în acest stadiu al procedurii. În consecință, numai după trimiterea comunicării privind obiecțiunile întreprinderea în cauză poate invoca pe deplin dreptul său la apărare (a se vedea Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 115 și jurisprudența citată).

174 În aceste condiții, Curtea a statuat de asemenea că măsurile de investigare adoptate de Comisie în cursul etapei de investigare preliminară, în special măsurile de verificare și solicitările de informații, pot implica prin natura lor, în anumite situații, imputarea unei încălcări a normelor Uniunii în materie de concurență și pot avea repercusiuni importante asupra situației entităților în cauză (Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 116).

175 În consecință, trebuie evitat ca dreptul la apărare să poată fi iremediabil compromis în cursul acestei etape a procedurii administrative, din moment ce măsurile de investigare adoptate pot avea un caracter decisiv pentru constituirea probelor privind caracterul nelegal al comportamentelor întreprinderilor de natură să angajeze răspunderea acestora (Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 117).

176 Astfel, în ceea ce privește respectarea unui termen rezonabil, Curtea a stabilit, în esență, că aprecierea originii eventualelor obstacole în calea exercitării eficiente a dreptului la apărare nu trebuie să fie limitată la etapa contradictorie a procedurii administrative, ci trebuie extinsă la ansamblul acestei proceduri, referindu-se la durata sa totală (Hotărârile Curții din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, Rec., p. I-8725, punctele 49 și 50, și Technische Unie/Comisia, C-113/04 P, Rec., p. I-8831, punctele 54 și 55).

177 Or, potrivit Curții, considerații similare se aplică aspectului dacă și în ce măsură Comisia are obligația de a furniza entității vizate, încă din etapa investigării preliminare, anumite informații cu privire la obiectul și la scopul investigării, care i-ar acorda acesteia posibilitatea de a menține eficacitatea apărării sale în cadrul etapei contradictorii (Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 119).

178 Aceasta nu înseamnă însă că Comisia are, în toate cazurile, obligația să avertizeze o anumită entitate, încă înainte de adoptarea primei măsuri în privința acesteia, în legătură cu posibilitatea însăși a existenței unor măsuri de investigare sau a unor acuzații întemeiate pe dreptul concurenței al Uniunii, mai ales în cazul în care, printr-un astfel de avertisment, eficacitatea investigației Comisiei ar risca să fie compromisă în mod nejustificat (a se vedea Hotărârea Elf Aquitaine/Comisia, citată anterior, punctul 120 și jurisprudența citată).

179 Acestea sunt considerațiile în temeiul cărora trebuie apreciată temeinicia celui de al optulea motiv, invocat în vederea anulării deciziei atacate, și pe care reclamanta îl întemeiază pe o pretinsă informare tardivă cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa.

180 În această privință, trebuie subliniat, de la bun început, că în cadrul celui de al optulea motiv formulat, reclamanta nu pretinde că exercitarea dreptului său la apărare a fost afectată ca urmare a duratei de ansamblu a procedurii administrative; această argumentație face obiectul celui de al șaptelea motiv formulat de aceasta și este, în orice caz, apreciată ca atare la punctele 198-221 din prezenta hotărâre.

181 În cadrul celui de al optulea motiv formulat, reclamanta pretinde că exercitarea dreptului său la apărare a fost afectată ca urmare a timpului care s-a scurs între solicitarea din 8 octombrie 2007 și data la care ea recunoaște că a fost informată printr-o scrisoare a Comisiei cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa, și anume la 9 februarie 2009, adică un an și jumătate mai târziu, și cu câteva săptămâni înainte de notificarea comunicării privind obiecțiunile la 18 martie 2009.

182 În argumentația sa formulată în susținerea celui de al optulea motiv, reclamanta apreciază că Comisia trebuia să o informeze cu privire la o procedură de investigare desfășurată în privința sa încă de la începutul investigației sau, potrivit propriilor termeni, „cel mai târziu” la data solicitării din 8 octombrie 2007.

183 Astfel, pentru a aprecia temeinicia celui de al optulea motiv invocat de reclamantă, nu trebuie verificat dacă Comisia era obligată să o informeze pe reclamantă cu privire la procedura de investigare la un stadiu al procedurii administrative anterior datei de 8 octombrie 2007.

184 Este suficient să se verifice, în lumina jurisprudenței amintite la punctele 169-177 din prezenta hotărâre, dacă, în solicitarea din 8 octombrie 2007, Comisia i-a furnizat reclamantei informații cu privire la obiectul și la scopul investigației, care îi acordau acesteia posibilitatea de a menține eficacitatea apărării sale în cadrul etapei contradictorii.

185 Or, în solicitarea din 8 octombrie 2007, Comisia a menționat „afirmații privind comportamente anticoncurențiale în sectorul stabilizatorilor termici” referitoare la un anumit „număr de părți implicate pe piața stabilizatorilor termici”.

186 În ceea ce privește conținutul însuși al informațiilor solicitate, Comisia a cerut coordonatele unei persoane de contact sau ale unui „jurist [lawyer] împuternicit în mod corespunzător pentru a răspunde” la solicitarea în cauză.

187 Din cuprinsul punctelor 3 și 5 din solicitarea din 8 octombrie 2007 rezultă de asemenea că Comisia dorea să primească precizări cu privire la perioadele de implicare a părților pe piața stabilizatorilor termici și cu privire la aspectul dacă reclamanta organiza reuniuni pentru industria stabilizatorilor termici.

188 În consecință, se poate considera în mod rezonabil că, prin conținutul solicitării din 8 octombrie 2007, Comisia i-a furnizat reclamantei informații cu privire la obiectul și la scopul investigației în cauză, care îi acordau acesteia posibilitatea de a menține eficacitatea apărării sale în cadrul etapei contradictorii.

189 În mod cert, în solicitarea din 8 octombrie 2007, Comisia nu a menționat în mod expres acuzații formulate împotriva reclamantei în special.

190 Cu toate acestea, în solicitarea din 8 octombrie 2007, Comisia nu era obligată să impute în mod expres reclamantei anumite acuzații și, prin urmare, în acest stadiu nu era obligată să o informeze pe reclamantă cu privire la incriminarea sa. De asemenea, pentru a considera că dreptul la apărare a fost garantat, era suficient ca temeiul juridic și scopul cererii Comisiei să fie indicate în mod clar de aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2010, Amann & Söhne și Cousin Filterie/Comisia, T-446/05, Rep., p. II-1255, punctul 334).

191 În plus, chiar considerând că Comisia avea obligația cel puțin să o informeze pe reclamantă cu privire la prezumții de săvârșire a unor încălcări și că aceasta se putea expune unor critici legate de aceste eventuale încălcări, trebuie considerat că Comisia a respectat o astfel de obligație, având în vedere conținutul solicitării sale din 8 octombrie 2007, astfel cum a fost menționat la punctele 185-187 din prezenta hotărâre.

192 În consecință, al optulea motiv invocat de reclamantă este nefondat.

193 În orice caz, chiar presupunând că reclamanta a fost informată tardiv cu privire la procedura de investigare desfășurată în privința sa, și anume doar la 9 februarie 2009, reclamanta nu a demonstrat că această întârziere îi afectase exercitarea dreptului său la apărare.

194 Astfel, trebuie constatat că reclamanta se limitează să invoce în acest scop degradarea memoriei domnului S. între anii 2007 și 2009.

195 Or, un asemenea argument nu poate fi invocat în mod util de reclamantă.

196 Astfel, independent de fiabilitatea declarațiilor domnului S. pe plan fiziologic și de rolul central pe care acesta l-a avut în cadrul înțelegerilor, aspect pe care reclamanta nu îl contestă și care face și mai suspectă veridicitatea afirmațiilor sale, indiferent de conținutul lor, reclamanta nu a demonstrat în niciun fel modul în care o informare timpurie, de doar un an și jumătate, și aceasta la 10 ani după încetarea faptelor în litigiu, cu privire la procedura de investigare desfășurată în privința sa i-ar fi permis să fie în măsură să își mențină eficacitatea apărării în cadrul etapei contradictorii.

197 Prin urmare, al optulea motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea anulării deciziei atacate, trebuie respins.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului termenului rezonabil, ca urmare a duratei procedurii administrative

198 În cadrul celui de al șaptelea motiv, invocat în vederea anulării deciziei atacate, reclamanta susține o încălcare a principiului termenului rezonabil, ca urmare a duratei procedurii administrative. Între începutul investigațiilor, la 12 februarie 2003, și comunicarea privind obiecțiunile, la 18 martie 2009, s-ar fi scurs un termen excesiv de lung, și anume mai mulți ani.

199 Or, un astfel de termen nu poate fi justificat de nivelul de complexitate al cazului. În plus, potrivit reclamantei, Comisia nu trebuia să suspende în privința sa procedura administrativă, în așteptarea rezultatului procedurii judiciare Akzo.

200 Exercitarea dreptului la apărare al reclamantei ar fi fost afectată de aceasta, având în vedere, pe de o parte, că, în anul 2009, amintirile domnului S., care „moderase" reuniunile AC-Treuhand, se estompaseră deja considerabil și, pe de altă parte, că ea nu mai dispunea de anumite documente referitoare la perioada de încălcare, întrucât termenul legal al obligației de păstrare a documentelor, și anume, potrivit reclamantei, 10 ani în dreptul elvețian, expirase, astfel încât nu s-ar mai fi putut apăra decât cu dificultate împotriva criticilor Comisiei.

201 Deși amintește că a admis în considerentul (771) al deciziei atacate că etapa de investigare a durat mai mult timp decât în mod normal, ca urmare a unor împrejurări speciale, aspect care a justificat o reducere excepțională de 1 % a cuantumului amenzilor aplicate, în special pentru reclamantă, Comisia afirmă că trebuia să aștepte rezultatul procedurii judiciare Akzo, astfel încât durata procedurii nu i-ar fi imputabilă.

202 De asemenea, Comisia susține că, chiar considerând că durata respectiva i-ar fi imputabilă, acest aspect nu poate determina anularea deciziei, din moment ce dreptul la apărare al reclamantei nu a fost afectat.

203 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, respectarea unui termen rezonabil în desfășurarea procedurilor administrative în domeniul politicii concurenței constituie un principiu general de drept, a cărui respectare este asigurată de instanțele Uniunii (a se vedea Hotărârea Technische Unie/Comisia, citată anterior, punctul 40 și jurisprudența citată), iar acest principiu se inspiră din articolul 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a fost consacrat la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale.

204 Totuși, rezultă de asemenea din jurisprudență că o decizie a Comisiei nu trebuie anulată în drept, chiar în cazul existenței unei durate excesive a procedurii, dacă nu s-a demonstrat în mod detaliat că s-a adus atingere dreptului la apărare al întreprinderilor în cauză și dacă nu există, așadar, niciun motiv să se creadă că durata excesivă a procedurii a avut o incidență asupra conținutului deciziei Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea Baustahlgewebe/Comisia, citată anterior, punctul 49, și Hotărârea Tribunalului din 1 iulie 2008, Compagnie maritime belge/Comisia, T-276/04, Rep., p. II-1277, punctul 45).

205 În afara acestei ipoteze, nerespectarea principiului termenului rezonabil nu are incidență asupra validității procedurii administrative și nu poate determina nelegalitatea deciziei atacate.

206 De asemenea, trebuie amintit că aprecierea originii unor eventuale obstacole în calea exercitării eficiente a dreptului la apărare nu trebuie să fie limitată la etapa contradictorie a procedurii administrative, ci trebuie extinsă la ansamblul acestei proceduri, referindu-se la durata totală a acesteia (Hotărârile citate anterior Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, punctele 49 și 50, și Technische Unie/Comisia, punctele 54 și 55).

207 Acestea sunt considerațiile în lumina cărora trebuie apreciat al șaptelea motiv invocat de reclamantă, pe care aceasta îl întemeiază pe încălcarea principiului termenului rezonabil și pe care îl invocă în vederea anulării deciziei atacate.

208 În speță, este cert că, după cum s-a amintit la punctele 11-19 din prezenta hotărâre, Comisia a inițiat investigația în acest caz prin măsuri de inspecție la 12 și la 13 februarie 2003, a reluat-o prin solicitări de informații adresate întreprinderilor implicate, printre care reclamanta, la 8 octombrie 2007, și le-a adresat o comunicare privind obiecțiunile la 18 martie 2009, înainte de a adopta decizia atacată la 11 noiembrie 2009.

209 Este la fel de cert că reclamanta nu a fost implicată în mod oficial în procedura administrativă din prezentul caz decât începând de la solicitarea din 8 octombrie 2007 a Comisiei.

210 În consecință, în ceea ce privește reclamanta, procedura administrativă va fi durat de la 8 octombrie 2007 până la 11 noiembrie 2009, și anume puțin mai mult de doi ani.

211 Or, în împrejurările din prezenta cauză, o astfel de durată nu poate, potrivit Tribunalului, să constituie o durată excesivă în raport cu principiul termenului rezonabil, astfel încât această apreciere ar putea fi suficientă în sine pentru a respinge al șaptelea motiv invocat de reclamantă, pe care aceasta îl întemeiază pe încălcarea principiului termenului rezonabil și pe care îl invocă în vederea anulării deciziei atacate.

212 Reclamanta invocă însă încălcarea principiului termenului rezonabil, luând în considerare termenul respectiv, nu începând de la solicitarea din 8 octombrie 2007, care o privea în mod direct, ci începând de la inițierea investigației care privea în general înțelegerile în cauză, și anume la 12 și la 13 februarie 2003, fără ca aceasta să fie implicată la începutul investigației.

213 Independent de aspectele dacă termenul dintre deschiderea investigației care privea în general înțelegerile în cauză și implicarea reclamantei în procedură constituie o încălcare a principiului termenului rezonabil și dacă o astfel de încălcare este imputabilă Comisiei, al șaptelea motiv invocat de reclamantă, pe care aceasta îl întemeiază pe încălcarea principiului termenului rezonabil și pe care îl invocă în vederea anulării deciziei atacate, nu poate fi admis.

214 Astfel și după cum acest aspect a fost amintit la punctul 206 din prezenta hotărâre, Curtea a extins perioada relevantă, pentru a verifica respectarea termenului rezonabil, începând cu etapa preliminară a investigației Comisiei.

215 Chiar presupunând, după cum susține reclamanta, fără a fi contrazisă cu privire la acest aspect de Comisie, că respectarea principiului termenului rezonabil trebuie să fie verificată nu începând de la comunicarea privind obiecțiunile, nici începând de la prima măsură de investigare care implică reclamanta, ci pornind de la deschiderea investigației care privește în general comportamentele ilicite în cauză, nu ar fi mai puțin adevărat că, în vederea anulării deciziei atacate, reclamanta ar fi obligată să dovedească că, din cauza duratei procedurii administrative, exercitarea dreptului său la apărare a fost afectată și conținutul deciziei atacate a fost modificat.

216 Or, trebuie statuat că reclamanta nu invocă niciun element probant în acest sens.

217 Astfel, reclamanta nu a dovedit în niciun mod că, dacă Comisia ar fi implicat-o mai devreme în investigație, domnul S. ar fi fost înclinat să furnizeze o declarație cu un cu totul alt conținut, și anume permițând astfel reclamantei să fie în măsură să își exercite mai bine dreptul la apărare, astfel încât conținutul deciziei atacate ar fi fost modificat.

218 În plus, trebuie constatat că reclamanta nu a furnizat nicio precizare cu privire la natura sau la conținutul documentelor pe care le-ar fi putut invoca dacă le-ar fi păstrat.

219 În sfârșit, reclamanta nu poate invoca în mod valid termenul, din dreptul elvețian, al obligației de a păstra documente, care incumbă după caz întreprinderilor, întrucât ea putea anticipa foarte clar, în prezentul caz, necesitatea păstrării anumitor documente, în perspectiva criticilor formulate de Comisie în privința sa, din moment ce, în cazul peroxizi organici, ea fusese destinatara unei comunicări privind obiecțiunile, la 27 martie 2003, și a unei decizii de constatare a unei încălcări care îi era imputabilă, la 10 decembrie 2003.

220 În orice caz, reclamanta nu contestă caracterul anticoncurențial al reuniunilor AC-Treuhand moderate de domnul S. până la „mijlocul anului 1999”, iar perioada crucială pentru apărarea sa în această privință a fost a doua jumătate a anului menționat. Or, la momentul la care a fost implicată în investigația Comisiei, și anume la 8 octombrie 2007, precum și la data comunicării privind obiecțiunile, și anume la 18 martie 2009, termenul de păstrare a documentelor pe care le invocă nu expirase încă cu privire la documentele referitoare la a doua jumătate a anului 1999. În consecință, ea trebuia să dispună încă, chiar la momentul comunicării privind obiecțiunile, de toate documentele relevante și putea să le păstreze în vederea exercitării dreptului său la apărare. De asemenea, reclamanta nu poate pretinde că durata excesivă a procedurii administrative a afectat exercitarea dreptului său la apărare în această privință.

221 Prin urmare, al șaptelea motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea anulării deciziei atacate, trebuie respins.

Cu privire la primul aspect al celui de al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003

222 Prin intermediul primului aspect al celui de al șaselea motiv, reclamanta invocă încălcarea articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, prin faptul că valoarea totală a celor două amenzi aplicate, și anume 348 000 de euro (de două ori 174 000 de euro), ar depăși 10 % din cifra sa de afaceri totală din exercițiul financiar anterior anului în care a fost adoptată decizia atacată, în speță 1 763 917 euro în anul 2008.

223 Potrivit reclamantei, nu ar exista decât o încălcare unică, astfel încât cele două amenzi ar viza aceeași încălcare, iar suma lor nu poate depăși 10 % din cifra de afaceri globală.

224 Deși în comunicarea privind obiecțiunile ar fi menționat îndelung o încălcare unică, în decizia atacată Comisia ar concluziona în sensul „existenței a două încălcări paralele, însă similare” [considerentul (395) al deciziei atacate], fără a explica această modificare de analiză, ceea ce ar avea drept rezultat faptul că decizia atacată ar fi viciată de nerespectarea obligației de motivare.

225 Pe fond, Comisia nu ar respecta criteriul legăturii de complementaritate între acorduri înlocuindu-l, în decizia atacată, cu cerința probei unei interdependențe economice a celor două înțelegeri, deși existența unei încălcări unice complexe ar presupune urmărirea unui scop anticoncurențial comun.

226 Or, astfel cum ar rezulta chiar din decizia atacată, acordurile care constituie cele două pretinse încălcări ar fi foarte strâns legate în ceea ce privește produsele, utilizate în mod complementar pentru PVC și vândute aceleiași categorii de clienți, conținutul acordurilor, obiectivul urmărit, persoanele, rolul domnului S., cronologia și întinderea geografică.

227 În subsidiar, reclamanta invocă principiul *in dubio pro reo*, care s-ar aplica problemei dacă aceasta a săvârșit una sau mai multe încălcări. În speță, îndoiala în ceea ce privește existența a două încălcări ar trebui să fie în favoarea reclamantei.

228 Deși afirmă că și-a schimbat poziția în decizia atacată în raport cu comunicarea privind obiecțiunile cu privire la existența unui singur comportament ilicit, Comisia afirmă că a procedat astfel după o nouă examinare, ținând cont de părerea contrară a diferitor părți în cauză, printre care reclamanta, exprimată în special în răspunsurile lor la comunicarea privind obiecțiunile.

229 Comisia amintește în acest context că, în decizia atacată, a precizat că, pentru cele două încălcări, reuniunile erau separate, iar duratele acestora distincte, produsele relevante erau diferite – în ceea ce privește proprietățile lor chimice și fizice, prețul, utilizările, clientela –, anumite întreprinderi care au participat la o singură încălcare fiind clienți ai pieței vizate de cealaltă încălcare.

– Observații introductive

230 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că a califica anumite comportamente ilicite drept una și aceeași încălcare sau drept mai multe încălcări distincte nu este, în principiu, lipsit de consecințe asupra sancțiunii care poate fi impusă, din moment ce constatarea mai multor încălcări distincte poate determina impunerea mai multor amenzi distincte, de fiecare dată în limitele stabilite la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, și anume cu respectarea plafonului de 10 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar care precedă adoptarea deciziei (Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 și T-91/03, nepublicată în Recueil, punctul 118, Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2006, BASF/Comisia, T-15/02, Rec., p. II-497, punctele 70 și 158, și Hotărârea Amann & Söhne și alții/Comisia, citată anterior, punctul 94).

231 De asemenea, Comisia poate constata într-o singură decizie două încălcări distincte și poate aplica două amenzi al căror cuantum total depășește plafonul de 10 % stabilit la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, cu condiția ca respectivul cuantum al fiecărei amenzi să nu depășească plafonul menționat.

232 Astfel, nu are importanță, pentru aplicarea plafonului de 10 % sus-menționat, dacă încălcări diferite ale normelor de concurență sunt sancționate în cursul unei proceduri unice sau în cursul unor proceduri separate, decalate în timp, întrucât limita superioară de 10 % se aplică fiecărei încălcări a articolului 81 CE (Hotărârea Tribunalului din 8 octombrie 2008, SGL Carbon/Comisia, T-68/04, Rep., p. II-2511, punctul 132).

233 În speță, este, așadar, suficient, pentru a aprecia temeinicia primului aspect al celui de al șaselea motiv, să se verifice dacă Comisia a dovedit existența a două încălcări distincte, iar nu doar existența unei încălcări unice, cum pretinde reclamanta.

– Cu privire la existența a două încălcări

234 Rezultă din decizia atacată că în urma unui ansamblu de considerații, enunțate în considerentele (3)-(8), cu privire la piețele relevante, în considerentele (75)-(77), cu privire la produsele relevante, în considerentele (388)-(394), cu privire la principiile aplicabile în opinia Comisiei în această problemă, și în considerentele (395)-(404), cu privire la aplicarea lor în prezenta cauză, Comisia a concluzionat existența, în speță, a două încălcări distincte.

235 Prin urmare, de la bun început, trebuie respins argumentul susținut de reclamantă, în definitiv într-un mod absolut nefundamentat, cu excepția situației privind comunicarea privind obiecțiunile, și fără a invoca o atingere adusă dreptului său la apărare în această privință, cu privire la nemotivarea deciziei atacate referitor la existența, în speță, a două încălcări distincte.

236 Astfel, rezultă din decizia atacată că Comisia a invocat diferite motive, dintre care cele mai importante sunt enunțate în considerentele (396)-(401), pentru a stabili că încălcarea referitoare la piața stabilizatorilor din staniu era paralelă și asemănătoare celei referitoare la piața ESBO/esteri, însă că aceasta era diferită de cea referitoare la piața ESBO/esteri, având în vedere, în esență, lipsa unui plan de ansamblu având drept obiectiv crearea unor denaturări ale concurenței, diferențele dintre piețe și dintre produsele relevante, precum și lipsa interdependenței celor două înțelegeri, în special în ceea ce privește durata încălcărilor, participanții și datele diferitor reuniuni coluzive.

237 În ceea ce privește fondul, reclamanta arată, în esență, că cele două pretinse încălcări erau strâns legate, astfel încât acestea rezultau dintr-un plan de ansamblu, și anume că nu au constituit, în realitate, decât o încălcare unică.

238 În această privință, trebuie amintit, mai întâi, că noțiunea de încălcare unică vizează o situație în care mai multe întreprinderi au participat la o încălcare constituită dintr-un comportament continuu prin care se urmărește un singur scop economic, de denaturare a concurenței, sau constituită din încălcări individuale legate între ele printr-o identitate de obiect (același scop al tuturor elementelor) și de subiecte (identitate a întreprinderilor în cauză, conștiente de participarea la obiectul comun) (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, Rep., p. II-1333, punctul 257, și Hotărârea Amann & Söhne și Cousin Filtrerie/Comisia, citată anterior, punctul 89).

239 În continuare, trebuie arătat că o încălcare a articolului 81 alineatul (1) CE poate rezulta nu numai dintr-un act izolat, ci și dintr-o serie de acte sau chiar dintr-un comportament continuu. Această interpretare nu ar putea fi contestată pentru motivul că unul sau mai multe elemente din această serie de acte sau din acest comportament continuu ar putea de asemenea constitui prin el însuși, respectiv prin ele însele, în mod izolat, o încălcare a respectivei dispoziții. Atunci când diferitele acțiuni se înscriu într-un plan de ansamblu ca urmare a obiectului lor identic privind denaturarea concurenței în cadrul pieței comune, Comisia are dreptul să impute răspunderea acestor acțiuni în funcție de participarea la încălcare considerată în ansamblul său (Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, citată anterior, punctul 258).

240 În sfârșit, trebuie precizat că noțiunea de obiectiv unic nu poate fi stabilită prin referirea generală la denaturarea concurenței pe piața vizată de încălcare, din moment ce afectarea concurenței constituie, ca obiect sau ca efect, un element consubstanțial pentru orice comportament care intră în domeniul de aplicare al articolului 81 alineatul (1) CE. O asemenea definiție a noțiunii de obiectiv unic ar risca să priveze noțiunea de încălcare unică și continuă de o parte din sensul ei, în măsura în care aceasta ar avea drept consecință faptul că mai multe comportamente referitoare la un sector economic, interzise de articolul 81 alineatul (1) CE, ar trebui calificate în mod sistematic drept elemente constitutive ale unei încălcări unice (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2011, Quinn Barlo și alții/Comisia, T-208/06, Rep., p. II-7953, punctul 149 și jurisprudența citată).

241 Astfel, pentru calificarea diferitor comportamente drept încălcare unică și continuă, trebuie să se verifice dacă acestea sunt complementare, în sensul că fiecare dintre ele este destinat să facă față unei sau mai multor consecințe ale concurenței normale, și contribuie, prin intermediul unei interacțiuni, la realizarea ansamblului de efecte anticoncurențiale dorite de autorii acestora în cadrul unui plan global care vizează un obiectiv unic. În această privință, va trebui ținut cont de orice împrejurare care poate să stabilească sau să repună în discuție legătura menționată, precum perioada de aplicare, conținutul (inclusiv metodele utilizate) și, în mod corelativ, obiectivul diverselor comportamente în cauză (a se vedea Hotărârea Amann & Söhne și Cousin Filtrerie/Comisia, citată anterior, punctul 92 și jurisprudența citată).

242 Prin urmare, pentru motive obiective, Comisia poate să inițieze proceduri distincte, să constate mai multe încălcări distincte și să aplice mai multe amenzi distincte (a se vedea Hotărârea Amann & Söhne și Cousin Filtrerie/Comisia, citată anterior, punctul 93 și jurisprudența citată).

243 Acestea sunt considerațiile în lumina cărora trebuie apreciată afirmația reclamantei prin care contestă existența a două încălcări distincte și prin care susține existența unei unice încălcări care face parte dintr-un „plan de ansamblu”.

244 În această privință, în primul rând, trebuie arătat că reclamanta nu poate invoca în mod valabil faptul că cele două înțelegeri s-au înscris în cadrul unui comportament continuu prin care se urmărește un singur scop economic, de denaturare a concurenței. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 240 din prezenta hotărâre, noțiunea de obiectiv unic nu poate fi stabilită prin referirea generală la denaturarea concurenței pe piețele vizate de încălcare, din moment ce afectarea concurenței constituie, ca obiect sau ca efect, un element consubstanțial pentru orice comportament care intră în domeniul de aplicare al articolului 81 alineatul (1) CE. O asemenea definiție a noțiunii de obiectiv unic ar risca să priveze noțiunea de încălcare unică și continuă de o parte din sensul ei, în măsura în care aceasta ar avea drept consecință, în speță, faptul că mai multe comportamente referitoare la același sector economic, și anume, în cauză, cel al stabilizatorilor termici, interzise de articolul 81 alineatul (1) CE, ar trebui calificate în mod sistematic drept elemente constitutive ale unei încălcări unice.

245 În plus, în mod cert nu se contestă că la reuniunile AC-Treuhand participau reprezentanți ai acelorași întreprinderi, fie că este vorba despre piața stabilizatorilor din staniu sau de piața ESBO/esteri. Astfel, anumite întreprinderi care au fost reprezentate la reuniunile privind stabilizatorii din staniu au fost reprezentate și la cele privind sectorul ESBO/esteri, și anume societățile care aparțin grupurilor Akzo, Elf Aquitaine, Chemtura și BASF.

246 Nu este mai puțin adevărat că, în ceea ce privește autorii principali ai încălcărilor sancționate, această identitate de subiecte nu era decât parțială. Astfel, trebuie subliniat că anumite întreprinderi nu au participat decât la una singură dintre cele două înțelegeri. Astfel, întreprinderile MRF Michael Rosenthal și Reagens, precum și cele care aparțin grupului Baerlocher nu au participat decât la înțelegerea privind stabilizatorii din staniu, în timp ce întreprinderile Faci și cele care aparțin grupului GEA nu au participat decât la înțelegerea privind sectorul ESBO/esteri.

247 De asemenea, trebuie subliniat, ținând seama de întreprinderile care au participat atât la reuniunile AC-Treuhand privind stabilizatorii din staniu, cât și la cele privind sectorul ESBO/esteri, că unele dintre aceste întreprinderi nu erau în mod necesar reprezentate, în perioade concomitente, de aceleași persoane fizice, după cum era vorba despre una sau despre alta dintre înțelegeri, astfel cum aceasta rezultă din tabelele care figurează în anexa I la decizia atacată.

248 În consecință, în pofida unei identități parțiale a întreprinderilor în cauză, este exclus ca toate întreprinderile în cauză și reprezentanții lor să fi fost conștienți că participă la un obiectiv comun care caracterizează existența unei unice încălcări.

249 În al doilea rând, trebuie amintit că existența unor piețe ale produselor diferite, deși învecinate, este un criteriu pertinent în vederea stabilirii conținutului și, prin urmare, a identității încălcărilor privind articolul 81 CE (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 19 mai 2010, Wieland-Werke și alții/Comisia, T-11/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 83 și jurisprudența citată).

250 Or, în prezenta cauză, deși nu se contestă că piețele produselor în discuție sunt cel puțin învecinate, produsele relevante, și anume stabilizatorii din staniu, ESBO și esterii, nu pot fi considerate, în vederea reținerii existenței unei încălcări unice, că fac parte din aceeași piață.

251 Independent de problema proprietăților chimice sau fizice și a utilizărilor lor, se confirmă, mai întâi, după cum acest aspect a fost evidențiat la punctul 245 din prezenta hotărâre, că doar marile grupuri europene din sector furnizau atât stabilizatori din staniu, cât și ESBO și esteri.

252 În continuare, rezultă din diferitele înscrisuri depuse la dosar și din însăși dualitatea diferitor reuniuni în cauză în funcție de produsele în discuție că prețurile practicate și, în speță, stabilite în mod nelegal între concurenți difereau în mod semnificativ după cum era vorba despre stabilizatorii din staniu sau despre sectorul ESBO/esteri.

253 În sfârșit, trebuie subliniat, astfel cum a arătat în mod întemeiat Comisia, iar reclamanta nu a contestat pe fond, că anumite întreprinderi, precum Baerlocher și Reagens, erau atât furnizori de stabilizatori din staniu și cumpărători de ESBO și de esteri.

254 Prin urmare, Comisia a considerat în mod întemeiat, pentru a exclude existența unei încălcări unice și pentru a concluziona în sensul existenței a două încălcări distincte, una pe piața stabilizatorilor din staniu și alta în sectorul ESBO/esteri, că aceste piețe ale produselor erau diferite.

255 În al treilea rând, trebuie subliniat că faptul că cele două înțelegeri s-ar fi referit eventual la două piețe de produse diferite nu exclude în mod necesar că acestea s-ar fi înscris în același plan global, în măsura în care se poate verifica existența unor legături de complementaritate între ele în ceea ce privește condiționalitatea sau coordonarea.

256 Or, diferitele comportamente în cauză nu pot fi calificate drept o încălcare unică, întrucât nu prezintă astfel de legături de complementaritate, în sensul că fiecare dintre acestea nu a fost destinat să facă față unei sau mai multor consecințe ale concurenței normale, și nu a contribuit, prin intermediul unei interacțiuni, la realizarea ansamblului de efecte anticoncurențiale dorite de autorii lor în cadrul unui plan global care vizează un obiectiv unic.

257 Mai întâi, trebuie amintit, după cum s-a subliniat la punctul 253 din prezenta hotărâre, aspect pe care reclamanta nu îl contestă, că anumiți participanți la una dintre cele două înțelegeri în cauză se aprovizionau la întreprinderi care participau la cealaltă înțelegere.

258 Or, astfel cum a arătat reclamanta în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, ar fi fost absurd pentru întreprinderi care au participat la înțelegerea privind stabilizatorii din staniu, precum Baerlocher și Reagens, să participe la o înțelegere globală care constituie o încălcare unică, din moment ce acestea erau clienți pentru sectorul ESBO/esteri și, în consecință, suportau efectele nocive ale înțelegerii în acest sector, cu excepția faptului de a considera că întreprinderile respective erau protejate de efectele înțelegerii asupra acestui din urmă sector, aspect care nu este totuși menționat de reclamantă în scopul de a demonstra existența unui plan de ansamblu și care, în orice caz, nu rezultă din niciunul dintre înscrisurile din dosar.

259 În continuare, trebuie subliniat că cele două înțelegeri nu au avut aceeași durată. Astfel, independent de problema la ce date precise au încetat acestea și de faptul că cele două înțelegeri nu i-au putut fi imputate decât începând cu 1 decembrie 1993, dată la care aceasta a succedat Fides, reclamanta nu contestă că înțelegerea privind stabilizatorii din staniu a început în februarie 1987, în timp ce cea din sectorul ESBO/esteri nu a început decât în septembrie 1991.

260 Rezultă din aceasta că membrii celor două înțelegeri nu puteau să fi avut nici un proiect, nici un obiectiv comun care ar fi vizat eliminarea coordonată și globală a concurenței pe cele două piețe relevante (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., p. II-3435, punctul 312).

261 În sfârșit, trebuie subliniat că, astfel cum rezultă din tabelele care figurează în anexa I la decizia atacată, aspect pe care chiar reclamanta îl admite în mod indirect, însă necesar în cererea introductivă, nu doar că aproape niciuna dintre reuniunile privind stabilizatorii din staniu nu a avut loc în aceeași zi cu o reuniune privind sectorul ESBO/esteri, ci și, mai ales că, deși erau deseori apropiate în timp, aceste reuniuni se desfășurau la distanță de mai multe zile, chiar mai mult de o săptămână.

262 Rezultă foarte clar din aceasta că membrii celor două înțelegeri nu puteau să fi avut nici un proiect, nici un obiectiv comun care ar fi vizat eliminarea coordonată și globală a concurenței pe cele două piețe relevante.

263 În lumina acestor elemente, trebuie statuat că Comisia a dovedit cu suficientă certitudine existența a două încălcări distincte, astfel încât trebuie respins argumentul pe care reclamanta îl întemeiază pe un dubiu care trebuie să fie interpretat în avantajul său, și prin urmare, că Comisia nu a săvârșit nicio eroare atunci când a concluzionat în considerentul (401) al deciziei atacate în sensul existenței unei încălcări unice și continue a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE în ceea ce privește stabilizatorii din staniu și a unei încălcări unice și continue pentru sectorul ESBO/esteri.

264 În ultimul rând, trebuie subliniat că ansamblul considerațiilor care precedă nu poate fi repus în discuție de celelalte argumente ale reclamantei.

265 Astfel, nici obiectul unic al comportamentelor ilicite imputabile reclamantei, nici faptul că o singură persoană, și anume domnul S., a „moderat” cele două înțelegeri, nici faptul că ea nu și-a desfășurat activitatea pe niciuna dintre piețele relevante nu sunt pertinente în acest context, având în vedere specificitatea rolului său în săvârșirea încălcărilor, cu privire la care Comisia a dovedit corespunzător cerințelor legale că sunt două.

266 În definitiv, o soluție contrară ar permite întreprinderilor de consultanță precum reclamanta să sporească numărul activităților coluzive având același obiect prin intermediul aceleiași persoane pe piețe distincte sau pe piețe învecinate, cu singurul risc de a se expune unei singure sancțiuni, ceea ce nu ar fi satisfăcător din punctul de vedere al eficacității normelor de concurență și al cerințelor de descurajare.

267 Prin urmare, primul aspect al celui de al șaselea motiv, precum și toate motivele invocate de reclamantă în vederea anulării deciziei atacate trebuie respinse.

Cu privire la concluziile de modificare a deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor aplicate

268 În susținerea concluziilor sale formulate cu titlu subsidiar prin care solicită modificarea deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate, reclamanta invocă patru motive, precum și al doilea aspect al unui al cincilea motiv, întemeiate, în primul rând, pe o eroare de apreciere în ceea ce privește durata încălcărilor (primul motiv), în al doilea rând, pe durata procedurii administrative (al șaptelea motiv), în al treilea rând, pe o obligație care incumbă Comisiei de a nu aplica decât o amendă simbolică în împrejurările prezentei cauze (al patrulea motiv), în al patrulea rând, pe o încălcare a Orientărilor din anul 2006 privind calcularea cuantumului de bază al amenzii (al cincilea motiv) și, în al cincilea rând, pe o încălcare a orientărilor menționate în ceea ce privește calcularea capacității sale de plată (al doilea aspect al celui de al șaselea motiv).

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare de apreciere în ceea ce privește durata încălcărilor

269 Prin intermediul primului motiv, reclamanta susține că aprecierea Comisiei în ceea ce privește durata încălcărilor este eronată, în sensul că încălcările nu ar fi durat până la 21 martie 2000, pentru stabilizatorii din staniu, nici până la 26 septembrie 2000, pentru sectorul ESBO/esteri.

270 În această privință, trebuie amintit că s-a stabilit la punctele 48-164 din prezenta hotărâre că Comisia a dovedit, corespunzător cerințelor legale, existența unor încălcări cel puțin până la 11 noiembrie 1999.

271 Astfel, presupunând că ar fi fondat, primul motiv nu poate fi admis decât în ceea ce privește perioada cuprinsă între 11 noiembrie 1999 și 21 martie 2000, pentru stabilizatorii din staniu, și între 11 noiembrie 1999 și 26 septembrie 2000, pentru sectorul ESBO/esteri.

272 Trebuie de asemenea considerat, în special pe baza răspunsului scris formulat înainte de ședință de reclamantă la o întrebare adresată de Tribunal cu privire la acest aspect și a faptului că reclamanta nu a formulat nicio obiecție la raportul de ședință redactat în acest sens, că, prin intermediul primului motiv, reclamanta nu urmărește atât anularea deciziei atacate cât o reducere a cuantumului amenzilor care i-au fost aplicate în decizia menționată, în cadrul exercitării de către Tribunal a competenței sale de fond.

273 În consecință, în speță, acest motiv nu poate fi admis în vederea modificării deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor aplicate reclamantei.

274 Astfel, după cum rezultă din considerentele (713) și (751)-(753) ale deciziei atacate, cuantumul amenzii, stabilit în mod forfetar în funcție de gravitatea și de durata încălcărilor, a fost redus în mod substanțial în etapa finală a calculelor Comisiei în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

275 Așadar, o eventuală reducere pentru durată pentru ultimele și scurtele perioade în cauză nu ar permite, în temeiul Orientărilor din anul 2006, să se reducă și mai mult cuantumul final al amenzilor aplicate în decizia atacată.

276 Prin urmare, primul motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea modificării deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate, trebuie respins, întrucât este inoperant.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe durata procedurii administrative

277 În cadrul celui de al șaptelea motiv, reclamanta, invocând principiul termenului rezonabil, impută Comisiei durata excesivă a procedurii administrative în vederea, cu titlu principal, a anulării deciziei atacate și, cu titlu subsidiar, a modificării sale în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate.

278 Din moment ce acest motiv a fost respins în vederea anulării deciziei atacate, o eventuală încălcare a principiului termenului rezonabil nu poate determina, dacă este cazul, decât o modificare a cuantumului amenzilor care i-au fost aplicate reclamantei în decizia atacată.

279 Or, în cadrul exercitării de către Tribunal a competenței sale de fond, acesta consideră că nu este necesar să se acorde o reducere a cuantumului amenzilor care au fost aplicate reclamantei în decizia atacată, suplimentară față de cea deja acordată de Comisie, încălcarea principiului termenului rezonabil invocată de reclamantă neavând nicio incidență asupra exercitării dreptului său la apărare.

280 În consecință, acest motiv nu poate fi admis.

281 În orice caz, pentru ca acest motiv să poată avea efect în vederea modificării, ar trebui, în plus, ca reclamanta să dovedească în acest scop o încălcare de către Comisie a principiului termenului rezonabil.

282 Or, în prezenta hotărâre s-a statuat că reclamanta nu a dovedit, în privința sa, o astfel de încălcare.

283 Prin urmare, al șaptelea motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea modificării deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate, trebuie respins.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o obligație care incumbă Comisiei de a nu aplica decât o amendă simbolică în împrejurările prezentei cauze

284 În cadrul celui de al patrulea motiv, reclamanta pretinde că Comisia nu ar fi trebuit să îi aplice decât o amendă simbolică, din moment ce aplicarea articolului 81 CE în privința sa nu era previzibilă, că Orientările din anul 2006 îi ofereau această posibilitate și că Comisia nu i-a aplicat decât o amendă simbolică în cazul peroxizi organici.

285 În speță, acest motiv nu poate fi admis.

286 Astfel, nu se poate imputa Comisiei că a încălcat o pretinsă obligație de a aplica în speță doar o amendă simbolică.

287 În mod cert, în temeiul punctului 36 din Orientările din anul 2006, „[î]n anumite cazuri, Comisia poate aplica o amendă simbolică”, „[j]ustificarea unei astfel de amenzi trebui[nd] să figureze în textul deciziei”.

288 Cu toate acestea, rezultă în mod vădit din înșiși termenii dispoziției citate că impunerea unei amenzi simbolice nu constituie, în niciun caz, o obligație pentru Comisie, ci doar o posibilitate care ține de aprecierea sa, fără a aduce atingere controlului Tribunalului în cadrul exercitării competenței sale de fond.

289 Pretinsa obligație care incumbă Comisiei de a aplica în speță o amendă simbolică nu poate rezulta nici din practica anterioară a Comisiei, printre altele din amenda aplicată reclamantei în cazul peroxizi organici.

290 Astfel, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că faptul că în trecut Comisia a aplicat amenzi de un anumit nivel pentru diferite tipuri de încălcări nu o poate priva de posibilitatea de a ridica acest nivel în limitele indicate în Regulamentul nr. 1/2003, dacă acest lucru este necesar pentru a asigura punerea în aplicare a politicii privind concurența a Uniunii, ci că, dimpotrivă, aplicarea eficace a normelor comunitare de concurență ale Uniunii impune posibilitatea adaptării de către Comisie în orice moment a nivelului amenzilor la nevoile acestei politici (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctele 169 și 227, și Hotărârea Curții din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, Rep., p. I-1331, punctul 90).

291 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de argumentele reclamantei întemeiate pe caracterul pretins imprevizibil al amenzilor aplicate în decizia atacată.

292 Astfel, prin faptul că dovedesc a avea același conținut cu cel al argumentelor invocate în susținerea celui de al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 81 CE, precum și a principiului legalității infracțiunilor și a pedepselor, și aceste argumente trebuie respinse pentru motivele expuse la punctele 43-46 din prezenta hotărâre.

293 Prin urmare, al patrulea motiv, pe care reclamanta îl invocă în vederea modificării deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate, trebuie respins.

Cu privire la al cincilea motiv și cu privire la al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, întemeiate pe încălcări ale Orientărilor din anul 2006

294 Prin intermediul celui de al cincilea motiv și în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, reclamanta pretinde că Comisia a încălcat Orientările din anul 2006, în sensul că, pe de o parte, amenzile care i-au fost aplicate în decizia atacată nu ar fi trebuit să fie stabilite în mod forfetar,

ci pe baza onorariilor percepute pentru furnizarea de servicii legate de încălcări, în conformitate cu metodologia expusă în Orientările din anul 2006, și că, pe de altă parte, Comisia ar fi trebuit să țină cont de capacitatea sa de plată, în sensul punctului 35 din Orientările din anul 2006.

295 În speță, al cincilea motiv și al doilea aspect al celui de al șaselea motiv nu pot fi admise.

296 Astfel, în primul rând, trebuie să se considere că al cincilea motiv invocat de reclamantă se întemeiază pe o premisă eronată.

297 În mod cert, în temeiul Orientărilor din anul 2006, „[f]ără a aduce atingere punctului 37 [din aceste orientări], Comisia utilizează următoarea metodologie în două etape pentru a stabili amenda care urmează să fie aplicată întreprinderilor”, și anume că, în „primul rând, Comisia stabilește un cuantum de bază pentru fiecare întreprindere” și, în „al doilea rând, Comisia poate ajusta acest cuantum de bază, prin mărire sau micșorare”, precizându-se, pe de o parte, că cuantumul de bază al amenzii trebuie să fie „legat de o proporție din valoarea vânzărilor, determinată în funcție de gradul de gravitate al încălcării”, și, pe de altă parte, că, „[p]entru a determina cuantumul de bază al amenzii care urmează să fie aplicată, Comisia utilizează valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii, realizate de întreprindere, care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea, în sectorul geografic relevant din teritoriul SEE […] în mod normal […] în cursul ultimului an complet de participare a sa la încălcare” (punctele 9-13 din Orientările din anul 2006).

298 Or, Orientările din anul 2006 sunt un instrument destinat să precizeze, cu respectarea dreptului de rang superior, criteriile pe care Comisia intenționează să le aplice în cadrul exercitării puterii de apreciere la stabilirea amenzilor, conferită de articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003. Orientările nu constituie temeiul juridic al unei decizii prin care se aplică amenzi, întrucât această decizie este întemeiată pe Regulamentul nr. 1/2003, ci determină, în mod general și abstract, metodologia pe care Comisia și-a impus-o în scopul stabilirii cuantumurilor amenzilor aplicate prin această decizie și asigură, prin urmare, securitatea juridică a întreprinderilor (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich și alții/Comisia, T-259/02-T-264/02 și T-271/02, Rec., p. II-5169, punctele 219 și 223 și jurisprudența citată).

299 Astfel, deși orientările nu pot fi calificate ca normă de drept pe care administrația ar fi, în orice caz, obligată să o respecte, acestea prevăd totuși o regulă de conduită care indică practica ce trebuie urmată și de la care administrația nu se poate îndepărta, într-un caz particular, fără să prezinte justificări (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 18 mai 2006, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, C-397/03 P, Rec., p. I-4429, punctul 91, și Hotărârea Romana Tabacchi/Comisia, citată anterior, punctul 72).

300 Autolimitarea puterii de apreciere a Comisiei care rezultă din adoptarea orientărilor nu este totuși incompatibilă cu menținerea pentru Comisie a unei marje de apreciere semnificative (Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Mannesmannröhren-Werke/Comisia, T-44/00, Rec., p. II-2223, punctele 246, 274 și 275).

301 În acest sens, Comisia a precizat la punctul 37 din Orientările din anul 2006: „[c]u toate că orientări[le] [menționate] prezintă metodologia generală de stabilire a amenzilor, particularitățile unei cauze date sau necesitatea de a atinge un nivel disuasiv într-o anumită cauză pot justifica abaterea [ei] de la această metodologie”.

302 Or, trebuie constatat că, în prezenta cauză, reclamanta nu își desfășura activitatea pe piețele vizate de încălcări, astfel încât valoarea vânzărilor sale de servicii, legate în mod direct sau indirect de încălcare, era nulă sau nu avea niciun efect pe piețele relevante din punctul de vedere al participării reclamantei la încălcările în discuție.

303 Prin urmare, Comisia se afla în imposibilitate de a stabili valoarea vânzărilor reclamantei pe piețe și nu putea nici să stabilească cuantumul onorariilor percepute de reclamantă, din moment ce acestea nu reprezentau în niciun mod valoarea respectivă.

304 Aceste împrejurări speciale ale prezentei cauze îi permiteau Comisiei sau o obligau să se abată de la metodologia expusă în Orientările din anul 2006 în temeiul punctului 37 din orientările menționate (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Curții din 7 iunie 2007, Britannia Alloys & Chemicals/Comisia, C-76/06 P, Rep., p. I-4405, punctul 30).

305 Prin urmare, Comisia s-a abătut în mod întemeiat de la metodologia expusă în Orientările din anul 2006, stabilind cuantumul amenzilor în mod forfetar și, în final, în limita plafonului prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003.

306 În mod cert, Comisia nu poate invoca punctul 37 din orientări decât dacă aceasta furnizează motive suficiente în decizia în cauză, precum și criteriile reținute pentru stabilirea cuantumului amenzii aplicate.

307 În prezenta cauză, nu se contestă însă că, în considerentele (746)-(751) ale deciziei atacate, Comisia a furnizat o motivare suficientă pentru a justifica cuantumul amenzilor aplicate reclamantei.

308 În orice caz, Tribunalul, în exercitarea competenței sale de fond, consideră că valoarea amenzilor aplicate reclamantei pentru încălcările constatate în decizia atacată este corespunzătoare având în vedere, printre altele, gravitatea încălcărilor respective.

309 În al doilea rând, trebuie considerat că al doilea aspect al celui de la șaselea motiv nu poate fi admis.

310 În mod cert, în temeiul punctului 35 din Orientările din anul 2006, „[î]n circumstanțe excepționale, Comisia poate, la cerere, să țină seama de absența capacității de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social și economic”.

311 Nu este mai puțin adevărat că, independent de situația economică reală a reclamantei, este cert că ea nu a sesizat în niciun mod Comisia cu o solicitare în acest sens.

312 Or, Tribunalul s-a pronunțat deja în sensul că o reducere a amenzii în temeiul punctului 35 din Orientările din anul 2006 este subordonată unui număr de trei condiții cumulative, și anume introducerea unei cereri în cursul procedurii administrative, existența unui anumit context social și economic și absența capacității de plată a unei întreprinderi, aceasta trebuind să furnizeze probe obiective care să demonstreze că aplicarea unei amenzi ar pune iremediabil în pericol viabilitatea sa și ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia, ceea ce nu coincide în mod necesar cu inițierea unei proceduri de lichidare a activelor care pot fi valorificate (Hotărârile Tribunalului din 16 iunie 2011, Team Relocations și alții/Comisia, T-204/08 și T-212/08, Rep., p. II-3569, punctul 171, și Ziegler/Comisia, T-199/08, Rep., p. II-3507, punctul 165).

313 În consecință, reclamanta nu poate imputa Comisiei că nu i-a acordat o reducere în acest temei.

314 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, precum și toate motivele pe care reclamanta le invocă în vederea modificării deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzilor care i-au fost aplicate trebuie respinse.

315 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, acțiunea este respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

316 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, conform concluziilor acesteia din urmă.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă AC-Treuhand AG la plata cheltuielilor de judecată.

Czúcz Labucka Gratsias

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 6 februarie 2014.

Semnături